

DECIZIE

nr. 4/4

din 17 septembrie 2019

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în municipiul Chișinău și a Regulamentului privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul Chișinău

Având în vedere necesitatea stabilirii măsurilor de gestionare a câinilor cu și fără stăpân și a animalelor de companie din municipiul Chișinău, precum și în scopul reducerii animalelor de companie abandonate pe spațiile publice, în temeiul art. 14, alin. (2), lit. s¹ din Legea Republicii Moldova nr. 436 din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, art. 6, alin. (2), din Legea nr. 136 din 17.06.2016 „Privind statutul municipiului Chișinău”, Consiliul municipal Chișinău DECIDE:

1. Se aprobă „Regulamentul privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în municipiul Chișinău” (Anexa 1).
2. Se aprobă „Regulamentul privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul Chișinău” (Anexa 2).
3. Se acceptă metoda de reducere a animalelor fără stăpân în mun. Chișinău prin procedura de sterilizare în modul și condițiile stabilite de Regulamentul privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în municipiul Chișinău.
4. Acțiunile de capturare, adăpostire, deparazitare, vaccinare, sterilizare, eutanasiere, revendicare/adoptie se realizează conform normelor și măsurilor sanitar-veterinare referitoare la protecția animalelor, cu participarea reprezentanților ai asociațiilor și fundațiilor pentru protecția animalelor.
5. Se creează serviciul Protecția Animalelor în cadrul Direcției generale locativ-comunale și amenajare, cu 6 unități de personal, funcționari publici angajați ca urmare a desfășurării unui concurs.
6. În cadrul serviciului Protecția Animalelor, se înființează Registrul de evidență a animalelor fără stăpân capturate de pe raza mun. Chișinău și Registrul animalelor de companie din municipiul Chișinău.

7. Șeful Direcției generale locativ-comunale și amenajare, în termen de 15 zile de la adoptarea prezentei decizii, va prezenta spre aprobare Primarului General proiectul Regulamentului serviciului Protecția Animalelor, elaborat în colaborare cu reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor pentru protecția animalelor.
8. Se acceptă contractarea serviciilor de sterilizare pe criterii de voluntariat a animalelor fără stăpân pe raza mun. Chișinău de către organizațiile internaționale de protecția animalelor.
9. Se acceptă contractarea serviciilor de evaluare a numărului animalelor fără stăpân pe raza mun. Chișinău.
10. Proprietarii sau deținătorii de câini, persoanele fizice sau persoanele juridice au obligația identificării acestora prin microcipare sau prin alt mijloc de identificare stabilit de legislația în vigoare și de Regulamentul privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în municipiul Chișinău.
11. Se acceptă alocarea din bugetul municipal pentru anul 2019 a sumei de 200 mii lei pentru elaborarea Registrului animalelor de companie din municipiul Chișinău și 200 mii lei pentru elaborarea Registrului de evidență a animalelor fără stăpân capturate de pe raza mun. Chișinău.
12. Se acceptă alocarea anuală din bugetul municipal a sumei de 300 mii lei pentru derularea Programului municipal de sterilizare gratuită a animalelor de companie.
13. Se acceptă alocarea anuală din bugetul municipal a sumei de 600 mii lei pentru derularea Programului municipal de microcipare și înregistrare gratuită a animalelor de companie.
14. Se acceptă alocarea din bugetul municipal pentru anul 2019 a sumei de 1 mln. lei pentru funcționarea Centrului de capturare și sterilizare a animalelor fără stăpân.
15. Se abrogă decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 4/17 din 12.06.2001 „Cu privire la aprobarea regulilor de întreținere a pisicilor și câinilor de rasă în municipiul Chișinău și luarea sub control a problemei animalelor vagabonde”.
16. Controlul executării prevederilor prezentei decizii se pune în sarcina Primarului general.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ

SECRETAR INTERIMAR
AL CONSILIULUI

Veaceslav BULAT

Alexandra MOȚPAN

Anexa nr. 1
la decizia Consiliului municipal Chișinău
nr. 4/4 din 17 septembrie 2019

REGULAMENT

**privind întreținerea animalelor de companie cu și fără
stăpân în municipiul Chișinău**

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Prezentul Regulament are drept scop protejarea vieții și a sănătății oamenilor, consolidarea moralității și atitudinii umane a societății, protecția animalelor împotriva suferințelor și decesului ca urmare a tratamentului crud aplicat față de acestea, precum și protecția drepturilor animalelor.

1.2. Prevederile prezentului Regulament stabilesc modul de deținere a animalelor de companie, drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice față de acestea, cu orice tip de proprietate (cu excepția instituțiilor Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, organului executiv central responsabil de securitatea frontierelor de stat și organului executiv central din domeniul vamal).

1.3. Prezentul Regulament se bazează pe următoarele principii:

- atitudine umană față de animale;
- protecția animalelor;
- evidența și controlul numărului de animale prin folosirea metodelor umane;
- asigurarea condițiilor adecvate pentru coabitarea armonioasă a oamenilor și a animalelor în municipiul Chișinău.
- promovarea responsabilității în rândul deținătorilor de animale de companie și a curatorilor Capturare-Sterilizare-Vaccinare-Eliberare (CSVE).

1.4. Prezentul Regulament poate fi revizuit în cazul adoptării altor acte normative și de reglementare în acest domeniu, în conformitate cu legislația.

1.5. Prezentul Regulament se bazează pe Convenția Europeană privind Protecția Animalelor de companie.

1.6. Regulamentul se bazează pe:

- articolul 222 „Cruzimea față de animale” din Codul Penal al Republicii Moldova
- articolul 157 „Cruzimea față de animale” și cu articolul 158 „Încălcarea regulilor de întreținere a câinilor, pisicilor și altor animale din Codul Contravențional al Republicii Moldova

2. DEFINIREA TERMENILOR

În sensul prezentului Regulament se definesc următorii termeni:

adopte - procedura de asumare a responsabilității din partea unei persoane fizice sau juridice pentru un animal;

câini și pisici nesupravegheate și fără stăpân (fără adăpost) - animale rămase fără îngrijirea omului și fără supraveghere directă din partea stăpânului (proprietarului), aflate în stradă sau în alte locuri publice, fără însoțitor (în continuare - animale nesupravegheate și fără stăpân).

crotaliere - atașarea unei crotalii la urechea animalului;

plimbatul câinilor - aflarea temporară a câinilor în prezența proprietarilor acestora sau a persoanelor care îi substituie, în spațiu deschis, în afara locului permanent de trai al acestor câini, în scopul satisfacerii nevoilor fiziologice și dezvoltării armonioase a acestora.

atitudine umană față de animale - acțiuni care corespund cerințelor de protecție a animalelor împotriva tratamentului crud și presupun o atitudine binevoitoare față de animale, asigurând bunăstarea acestora și îmbunătățirea calității vieții lor etc.;

deținător al Bazei de Date Electronice Unice a animalelor de companie din municipiul Chișinău - persoană juridică, autorizată de către organul competent al administrației publice locale, în gestiunea căreia se află Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;

animale de companie - câini, pisici și alte animale care pe parcursul unei perioade îndelungate sunt întreținute și reproduse de către om în mod tradițional, precum și specii de animale și rase reproduse în mod artificial de către om pentru a satisface cerințele estetice și de comunicare, care, de regulă, nu au populații sălbatice viabile, alcătuite din specii cu caracteristici morfologice similare și care există pentru o perioadă lungă de timp în habitatul lor natural;

Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău - sistem informațional-analitic automatizat de colectare, stocare și prelucrare a datelor cu privire la animalele de companie identificate.

cruzime față de animale - neasigurarea condițiilor zooigienice de întreținere a animalelor, fapt care ar putea pune în pericol viața sau sănătatea acestora, precum și cauzarea intenționată a durerilor și suferințelor animalelor, cu excepția cazurilor de autoapărare.

număr de identificare - un număr individual care este atribuit animalului de companie la înregistrare. Acest număr este unic, inclus în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău și nu se schimbă pe parcursul vieții a animalului;

identificarea animalelor - proces de aplicare pe urechi și/sau pe gât a crotaliilor, zgârziilor, microcipurilor, care nu afectează viața și comportamentul animalelor;

zona de carantină - spațiu special amenajat, încăperi sau părți ale acestora, destinate pentru întreținerea temporară a animalelor de companie, în cazul capturării sau izolării temporare a acestora;

curator - persoană care a luat asupra sa, în mod oficial, custodia animalului (animalelor) fără adăpost și care asigură animalele cu hrană, apă, supravegherea veterinară și care a semnat *Acordul de responsabilitate* cu Serviciul de Gestionare și Protecție a Animalelor de Companie;

persoana care deține un animal de companie - persoană juridică sau fizică, care îngrijește animalul, care îi aparține în baza dreptului de proprietate sau a altor drepturi care nu contravin legislației Republicii Moldova;

loc sau spațiu pentru plimbatul animalelor - teritoriu pentru plimbatul în aer liber al animalelor, cu condiția respectării prezentului Regulament;

microcip (transponder) - element de emisie-recepție, care în cazul activării dispozitivului de citire (scanner) transmite numărul de identificare (codul de marcaj electronic) al animalului de companie;

jeton numerotat - semn metalic de model stabilit, care are imprimat un număr de identificare;

Serviciul de Gestionare și Protecție a Animalelor- Serviciul din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, autorizat de Consiliul municipal să asigure controlul și protecția animalelor (în continuare - **SGPA**);

abandonarea animalului - lăsarea animalului de companie pe domeniul public sau privat, fără hrană, adăpost și îngrijire medicală;

capturarea animalelor - set de măsuri pentru prinderea și transportarea animalelor la punctul de întreținere temporară sau azil;

transmiterea animalului - transferul dreptului de proprietate asupra unui animal de către persoanele fizice și juridice, în ordinea și condițiile prevăzute de legislație;

reînregistrare - reintroducerea în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, a informațiilor modificate despre animalul de companie, locul de înregistrare și/sau locul efectiv de ședere, precum și a altor informații esențiale, cu păstrarea numărului de identificare existent al animalului de companie, precum și emiterea unui nou certificat de înregistrare persoanei care deține animalul de companie;

contractor (contractant) - persoană juridică sau întreprinzător individual care încheie un contract de stat (Acord) privind executarea de lucrări, servicii sau executarea unor împuterniciri de stat pentru capturarea, transportarea, crotalierea, sterilizarea animalelor nesupravegheate și fără stăpân și întreținerea lor în spațiile de îngrijire temporară.

aziluri de animale - loc de întreținere a animalelor fără adăpost, pierdute sau abandonate, special alocate și amenajate pentru întreținerea animalelor;

punct pentru deținerea temporară a animalelor fără supraveghere și fără stăpân - loc special destinat și amenajat pentru deținerea temporară a animalelor confiscate sau înstrăinate într-un alt mod, precum și a animalelor găsite sau capturate, fără supraveghere și fără stăpân, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

înregistrarea (înregistrare obligatorie) - introducerea în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, a datelor despre animalul de

companie: specia, rasa, sexul, vârsta, marcajele și însemnele, înălțimea la greabăn (pentru câini), culoarea, tipul blănii și a informației despre persoana care deține animalul, ciparea sau crotalierea animalelor în cadrul programului „Capturare – Sterilizare – Eliberare”. Înregistrarea include emiterea documentului care confirmă faptul înregistrării animalului de companie, a pașaportului veterinar și a jetonului numerotat pentru câini persoanei care deține animalul de companie;

mijloace de identificare - crotalii, lese, jetoane și microcipuri, cu un cod unic de identificare a animalului;

câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului - câinii, care conform Listei despre rasele de câini din punctul 6.1, sunt recunoscuți ca fiind potențial periculoși, precum și cei care au caracteristici fenotipice ale acestor rase: câinii de serviciu și câinii de luptă, care prezintă o sursă înaltă de pericol;

câini considerați periculoși - câini care au manifestat deja agresivitate, fără a fi provocați, față de oameni și animale, fapt atestat de reclamant și martori, confirmat printr-un proces-verbal corespunzător (act), întocmit în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova;

câine care manifestă comportament agresiv - câine care prin acțiunile și comportamentul său poate vătăma alte ființe sau cauzează pagube materiale;

Câini cu carieră show - câini care participă anual la expoziții și examene de selecție și au fost apreciați cu note nu mai mici de „foarte bine” și/sau câinii care au fost desemnați drept Campioni și/sau Învingători. De asemenea, câinii care participă la competiții sportive și ocupă locuri de frunte.

Câini de talie mică - mărimea căroră nu depășește 10 kg, rasele cele mai populare fiind: Toy Terrier, Teckel, Pudel pitic, Cocker Spaniel, Bulldog francez.

eveniment - cumpărarea, vânzarea, pierderea, dispariția, furtul, găsirea, nașterea și moartea unui animal.

deținere în condiții domestice - limitarea libertății naturale a animalelor de companie, care exclude deplasarea liberă a acestora în afara apartamentului, curții, casei individuale;

agresiune provocată - agresiune cauzată de acțiunile omului, cum ar fi urmărirea animalului, aplicarea de lovituri, inclusiv cu mâna, piciorul sau cu orice alt obiect (băț, piatra etc.), precum și intrarea pe teritoriul ori în spațiul protejat de câine; sau comportament agresiv sau atac asupra câinelui or asupra deținătorului acestuia de către un alt animal sau un alt om.

sterilizarea/castrarea animalelor - intervenție chirurgicală efectuată sub anestezie, pentru privarea femelelor și masculilor de posibilitatea de a se reproduce;

dispozitiv de citire (scanner) - aparat electronic de emisie-recepție, fix sau portabil, care permite verificarea numărului marcajului electronic conținut în microcip și citirea acestui număr de la distanță;

cipare - implantarea sub pielea animalului a unei capsule sterile care conține un microcip (transponder) cu un cod electronic;

eutanasia – metodă de provocare (de către veterinar) a morții animalului prin procedee rapide și nedureroase, prin injecția medicală, fără a-i provoca acestuia anxietate sau frică. În sensul prezentului Regulament, eutanasia reprezintă o excepție.

3. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PERSOANELOR CARE DEȚIN ANIMALE DE COMPANIE

3.1. Persoana care deține animale de companie are dreptul :

3.1.1. Să achiziționeze și să transmită animalul conform legislației Republicii Moldova (inclusiv prin vânzare, dăruire, împrumut, schimb etc.).

3.1.2. Să i se ofere de către instituțiile competente informații despre: regulile de deținere a animalelor în municipiul Chișinău; reproducerea animalelor în asociațiile de proprietari a animalelor de companie, organizațiile veterinare.

3.1.3. Să obțină informațiile necesare de la serviciile de capturare a animalelor fără stăpân, precum și de la serviciile de întreținere temporară, referitoare la activitatea pe care o desfășoară acestea privind capturarea, deținerea, eutanasia animalelor și alte activități conexe.

3.1.4. La compensarea prejudiciului moral și material, suferit ca urmare a confiscării ilegale, uciderii animalului, capturării sau furtului acestuia, de asemenea în cazul sterilizării forțate, făcute fără acceptul stăpânului, excepție fiind cazurile când după mai mult de 14 zile nu poate fi găsit stăpânul câinelui sau dacă după 14 zile câinele a fost transmis către noul său stăpân din cauza că precedentul nu a fost găsit.

3.2. Persoana care deține animale de companie este obligată:

3.2.1. Să asigure la timp, începând cu vârsta de 3 luni a animalului, înregistrarea (microciparea) și vaccinarea anuală obligatorie, în conformitate cu normele sanitar-veterinare stabilite de legislația Republicii Moldovei.

3.2.2. Să asigure profilaxia și tratarea la timp a bolilor. În mod regulat, cel puțin o dată la 6 luni, să asigure un tratament preventiv al câinilor și pisicilor împotriva paraziților de piele și helminților. În toate cazurile de îmbolnăvire sau în cazurile de suspectare de îmbolnăvire a animalelor, să contacteze imediat instituțiile veterinare, respectând cu strictețe recomandările specialistului, ca urmare a rezultatelor investigațiilor.

3.2.3. Să asigure întreținerea, reproducerea (în conformitate cu legislația), precum și folosirea animalelor de companie, inclusiv a animalelor din grădinile zoologice, circuri, albinării, acvarii, în conformitate cu normele sanitar-veterinare, ținând cont și de mediul natural și biologie de viață al acestor animale.

3.2.4. Să asigure animalul cu hrană și apă într-o cantitate suficientă pentru existența normală a acestuia, luând în considerare caracteristicile biologice, să asigure nevoia de

somn, mișcare, activitate fizică, de contact cu mediul natural, să nu-l lase legat fără supraveghere în zonele publice mai mult de 1 oră, să mențină în încăperea o temperatură optimă care nu va pune în pericol viața animalului și să manifeste un comportament uman față de animale.

3.2.5. În timp ce scoate animalele în afara spațiilor de locuit, scărilor blocurilor cu apartamente și altor zone izolate, în curțile comune, să-l țină doar în lesă scurtă. Excepție fiind animalele cu vârstă mai mică de 6 luni, care vor fi ținute în lesă obișnuită.

3.2.6. Să se asigure că, în locurile aglomerate, câinii însoțiți să fie în lesă, iar câinii care necesită o responsabilitate specială (pct. 6.1.) și câinii ce manifestă comportament agresiv să fie în lesă și să li se pună botnița, să fie îmbrăcați cu vestă de culoare galbenă sau portocalie (cu care convențional se marchează un câine periculos și se observă de la distanță), de asemenea să li se pună zgardă. Câinele poate umbla fără lesă doar în locurile în care este permis plimbatul liber. În lipsa unor spații pentru plimbat, plimbatul câinilor este permis pe terenurile libere, în locurile neaglomerate, cu respectarea prezentului Regulament și cu supravegherea din partea stăpânului sau a deținătorului, la distanța care ar permite acestora să controleze acțiunile câinelui.

3.2.7. Să asigure un comportament adecvat al animalului, să prevină cauzarea din partea animalelor a pericolului pentru alte animale, pentru sănătatea cetățenilor și a daunelor materiale.

3.2.8. În cazul în care un animal provoacă leziuni altui animal, inclusiv leziuni letale, proprietarul animalului trebuie să achite costul tratamentului sau costul animalului mort, în mod voluntar sau în baza unei hotărâri a instanței de judecată.

3.2.8.1. Stăpânul câinelui, asupra căruia cade vina vătămării de către animalul său altui animal sau a unui om, trebuie împreună cu animalul al cărui proprietar este să treacă un curs chinologic special și să obțină un certificat ce atestă trecerea acestuia cu succes. La cursuri sunt acceptate doar persoanele care au confirmare că au trecut examinarea la psihiatru și narcolog. De asemenea, din acel moment, câinele respectiv va fi plimbat în condițiile specificate în punctul 3.2.7. (câine agresiv).

3.2.8.2. Dacă dauna este provocată de un animal din cadrul programului CSVE sau custodie CSVE, vina o poartă în totalitate primăria mun. Chișinău.

3.2.9. Să raporteze instituțiilor veterinare despre daunele cauzate de animalele pe care le dețin omului sau altor animale. Precum și să transporte animalul la instituțiile sanitare veterinare pentru examinare și carantină, iar pe animalele mușcate - pentru examinare și tratament.

3.2.10. Să raporteze instituțiilor sanitare veterinare competente despre cazurile de moarte subită, îmbolnăvirea concomitentă a mai multor animale sau despre comportamentul neobișnuit al acestora. Până la sosirea medicilor veterinari, să ia măsuri pentru a izola animalele suspecte de boală, precum și păstrarea cadavrelor animalelor, suspectate de boală.

3.2.11. Să strângă dejecțiile fiziologice din urma animalelor de companie pe care le deține.

3.2.12. Să transmită animalul unei alte persoane, unui azil pentru animale fără adăpost sau să se adreseze **Serviciului de Gestionare și Protecție a Animalelor**, în cazul imposibilității întreținerii în continuare a animalului.

3.2.13. Să coopereze cu medicii veterinari în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor lor de serviciu.

3.3. Persoanelor care dețin animale de companie, li se recomandă:

3.3.1. Sterilizarea câinilor și pisicilor fără rasă, metişilor și celor fără o valoare genetică, odată cu atingerea de către aceștia a vârstei de 6 luni. Deținătorii pisicilor fără rasă și cățelelor fără rasă nesterilizați achită anual impozite speciale pentru animalele nesterilizate (cu excepția animalelor cărora le este contraindicată din motive de sănătate, fapt confirmat de medicul veterinar).

3.3.2. Să asigure ca pisica sau câinele, care trăiește pe teritoriul unei case individuale sau a altui spațiu deschis, să dispună de zgardă cu fixarea pe aceasta a jetonului numerotat care confirmă înregistrarea animalului. Pe jeton, în afără de număr, la cererea proprietarului animalului, pot fi specificate și alte informații referitoare la animal.

3.4. În cazul decesului animalului, este interzis aruncarea cadavrului acestuia în containerele pentru colectarea deșeurilor publice sau înhumarea lor în locurile care nu sunt destinate pentru aceasta.

3.5. Persoana care deține unul sau mai mulți câini va achita lunar taxa pentru deținerea câinilor, excepție fiind cazurile în care se încadrează în una din grupele deținătorilor scutiți de taxă. De asemenea, deținătorii de pisici vor achita lunar taxa pentru pisici fără rasă în cazul în care acestea nu sunt sterilizate sau chiar fiind sterilizate sunt în număr mai mare de 5. Excepție fiind cazurile când se încadrează în una din grupele deținătorilor scutiți de taxă.

Grupe de deținători scutiți de taxa pentru deținerea animalelor de companie:

1. Deținătorii care și-au sterilizat animalele sunt scutiți de plata impozitului pe un termen de 3 ani.

2. Deținătorii care și-au sterilizat, vaccinat și microcipat (înregistrat) animalele în primul an de la intrarea în vigoare a prezentului regulament (din momentul creării și funcționării Bazei de Date) - sunt scutiți de taxa pentru animale de companie pe un termen de 5 ani.

3. Deținătorii ai căror animale de companie au succes în competițiile sportive sau au o carieră show de succes, în cazul în care au acord cu clubul SGPA.

4. Pensionarii și persoanele cu venituri reduse, pentru primele 5 animale.

5. Curatorii și voluntarii care au semnat cu SGPA un acord privind deținerea responsabilă, în conformitate cu pct. 14.7.3.

3.6. În cazul provocării de către animalul de companie a unei daune materiale unei proprietăți publice sau private, din vina deținătorului animalului, acesta este obligat să compenseze dauna provocată în mărime deplină.

4. MODUL DE ÎNREGISTRARE A ANIMALELOR DE COMPANIE

4.1.1 Câinii, pisicile, iepurii și dihorii de casă care se află la întreținerea persoanelor fizice sau juridice, indiferent de rasă, la atingerea vârstei de 3 luni, vor fi supuși înregistrării obligatorii prin introducerea informației despre aceștia în Baza de Date Electronică Unică de identificare a animalelor din municipiul Chișinău, anterior de a fi vândute sau oferite gratuit, sau plimbate în locurile publice.

4.1.2. Proprietarii ai căror câini, pisici, iepuri și dihori de casă au atins vârsta de 3 luni, la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, sunt obligați să pună la evidență și să înregistreze animalele în Baza de Date Electronică Unică în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, anterior ca acestea să fie vândute sau oferite gratuit, vaccinate împotriva rabiei sau scoaterea în locuri publice.

4.1.3. Toate animalele din aziluri, precum și din punctele de întreținere temporară, în cadrul procedurii de adopție sau în cazul programului „Capturare-Sterilizare-Eliberare” sunt supuse înregistrării și microcipării în mod obligatoriu.

4.1.4. Toate animalele de companie, identificate înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament cu un microcip în conformitate cu standardele nu mai vechi de ISO 11784 și 11785, vor fi incluse în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău și li se vor elibera pașapoarte veterinare noi din sursele bugetului municipal.

4.1.5. Animalelor de companie identificate înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament, cu un microcip care nu corespunde standardelor ISO 11784 și 11785, li se va aplica un nou microcip conform standardelor, cu mențiunea corespunzătoare în pașaportul veterinar sau vor primi un pașaport veterinar nou din sursele bugetului municipal, după care vor fi înregistrați în Baza de Datele Electronică Unică a animalelor de companie.

4.1.6. Înregistrarea obligatorie a animalelor de companie se asigură de către o persoană juridică, care a semnat un contract cu autoritățile publice locale.

4.1.7. Înregistrarea se asigură în baza cererii scrise a proprietarului animalului, în decurs de 3 zile lucrătoare.

4.1.8. Înainte de înregistrare, proprietarul animalului trebuie să fie familiarizat cu prevederile prezentului Regulament. Acest fapt se certifică prin semnătura proprietarului animalului în cererea de înregistrare.

4.1.9. Pentru înregistrare, proprietarul animalului de companie are obligația să solicite identificatorului și operatorului Bazei de Date Electronice Unice a animalelor de companie din municipiul Chișinău următoarele:

- identificarea cu un microcip, aprobat în conformitate cu prezentul Regulament;
- proceduri obligatorii sanitar-veterinare, în conformitate cu prevederile legale;
- includerea în Registru;
- emiterea cartelei medicale;
- pașaportul, după caz.

4.1.10. Proprietarii animalelor de companie înregistrate sunt obligate să notifice SGAP sau operatorul Bazei de Date Electronice Unice a animalelor de companie din municipiul Chișinău, în termen de 3 zile (în cazul aflării pe teritoriul țării), despre următoarele evenimente privind animalul:

- vânzarea;
- procurarea;
- pierderea;
- dispariția;
- furtul;
- dăruirea;
- moartea.

4.1.11. În cazul decesului animalului, proprietarii sunt obligați, în baza cererii, să solicite medicului veterinar, utilizator al Bazei de Date Electronice Unice a animalelor de companie din municipiul Chișinău, scoaterea de la evidență și efectuarea înscrierii despre moarte în cartela medicală.

4.1.12. În cazul vânzării sau oferirii animalului, atât fostul, cât și noul proprietar, sunt obligați să solicite, în baza cererii, persoanelor juridice care administrează Baza de Date Electronice Unice a animalelor de companie din municipiul Chișinău includerea schimbărilor despre proprietar și noua adresă.

4.1.13. Proprietarii animalelor sunt obligați să plătească cheltuielile ce țin de identificarea și înregistrarea acestora în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, inclusiv serviciile acordate de instituția veterinară. Taxa va fi stabilită anual de către Serviciul de Gestionare și Protecție a Animalelor (SGPA).

4.1.14. În cazul găsirii unui animal de companie dispărut, persoana care a găsit animalul respectiv este obligată să declare faptul la cel mai apropiat sector de poliție sau la SGPA din municipiul Chișinău, pentru identificarea și notificarea proprietarului.

4.1.15. Persoanele care locuiesc (sunt înregistrate) în afara municipiului Chișinău, dar care se află pe teritoriul municipiului mai mult de 30 de zile cu animalul de companie, trebuie să înregistreze animalul în modul stabilit.

4.1.16. Documentul care confirmă înregistrarea unui animal de companie se eliberează pentru fiecare animal de companie înregistrat în modul stabilit, o singură dată și are un termen de valabilitate nelimitat, fiind emis de către instituția veterinară care a semnat acordul cu SGPA.

4.1.17. Actul care confirmă înregistrarea unui animal de companie și jetonul numerotat pentru câini se păstrează de către persoana care deține animalul de companie pe întreg parcursul vieții a animalului respectiv.

4.1.18. În cazul pierderii crotaliei de ureche, persoana juridică, persoană fizică sau persoana autorizată de către acestea, datele căreia sunt incluse în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, sunt obligate în decurs de 3 zile de la data depistării pierderii, să notifice despre acest fapt SGPA și să efectueze din nou procedura de crotaliere.

4.1.19. Nu se recomandă înscrierea în asociațiile de câini și pisici a cetățenilor care nu au efectuat, în ordinea stabilită, înregistrarea sau înregistrarea repetată a câinilor și pisicilor pe care le dețin.

4.1.20. Câinele care se află pe teritoriul municipiului fără jeton și/sau fără microcip, cu jeton, dar fără microcip; sau cu microcip, dar fără jeton (în afara de cei care au curator) este considerat neînregistrat și urmează a fi prins în conformitate cu „Regulamentul privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul Chișinău”

4.1.21 Pentru anumite categorii de animale se aplică înregistrarea temporară (pe 1 lună). Înregistrarea temporară în Baza de Date este gratuită și nu necesită microcip, dar trebuie să conțină descrierea și numărul de identificare a persoanei pe numele căreia se înregistrează animalul. În același timp, nu este obligatorie viza de reședință în mun. Chișinău, dar este obligatorie indicarea locului de întreținere a animalului și anumite tipuri de informație.

4.1.22. Înregistrarea temporară a animalelor de companie se aplică în următoarele cazuri:

1. Găsirea animalului (în cazul întreținerii temporare).
2. Adăpostirea unui animal abandonat sau fără stăpân (în cazul întreținerii temporare).
3. În cazul șederii de scurtă durată pe teritoriul municipiului (planificarea intrării).
4. În cazul primirii în dar, în cazul unui eventual refuz (de exemplu, din motive medicale).
5. În cazul refuzului de a deține animalul, dar cu disponibilitatea de a-l întreține în continuare.
6. Pentru cetățenii străini, care vin cu animalele lor de companie.

5. DEȚINEREA ANIMALELOR DE COMPANIE

5.1. Cu condiția respectării normelor sanitare igienice, zooigienice și a prezentului Regulament se permite:

5.1.1. Deținerea de către o familie, într-un apartament, a unui număr de animale de companie, în limita capacității de respectare a condițiilor sanitar-veterinare corespunzătoare, fără a le aduce daune sănătății sau a le pune viața în pericol, și excluderea faptului de a provoca incomodități și deranj (zgomot îndelungat între 22.00 și 07.00, miros neplăcut).

5.1.2. Deținerea animalelor de companie, în spații care nu constituie proprietate a persoanelor care dețin animalele de companie, este permisă numai cu acordul scris al proprietarului acestui spațiu.

5.1.3. Deținerea animalelor de companie în spații locative (apartament comun) în care locuiesc mai multe familii se va permite doar în spațiul personal, cu acordul scris al tuturor locatarilor care locuiesc în aceste spații locative comune.

5.1.4. Animale de companie care locuiesc în sectorul privat, trebuie să fie ținute pe un teritoriu îngrădit. Gardul trebuie să excludă posibilitatea evadării animalului în exterior, atacul asupra oamenilor sau asupra altor animale în afara teritoriului protejat, mușcarea trecătorilor. Aflarea câinilor pe teritoriul respectiv, trebuie afișată prin instalarea unor plăcuțe de avertizare, la intrare, cu dimensiuni de cel puțin 20 cm x 30 cm, cu imaginea unui câine și o inscripție de avertizare.

5.1.5. Deținerea animalelor de companie de către persoane juridice și fizice în scop de pază se realizează în condițiile care exclud anumite incomodități (perturbarea liniștii publice în intervalul 22:00-07:00, miros neplăcut) și nu reprezintă un pericol pentru societate în afara teritoriului protejat.

5.1.6. Deținerea pisicilor și câinilor în așa-numitele „colțuri vii”, în instituțiile pentru copii și tineret, instituțiile de reabilitare și agrement de vară și de iarnă (sanatorii, case de odihnă, pensiuni) se va face doar cu permisiunea serviciilor sanitar epidemiologice și veterinar.

5.1.7. Întreținerea câinilor în curți comune din sectorul privat în care locuiesc câteva familii (curte comună), astfel încât câinii să nu împiedice trecerea celorlalți locuitori prin comportamentul lor sau să nu provoace incomodități prin excrementele lor. De asemenea, cu condiția excluderii creării de incomodități (zgomot permanent între 22.00 și 07.00, miros puternic) și a pericolului pentru cei din teritoriile adiacente.

5.2. Deținerea animalelor de companie de către organizații:

5.2.1. Toate animalele deținute de persoane juridice trebuie să fie înregistrate și microcipate.

5.2.2. În scopul prevenirii reproducerii necontrolate a animalelor, organizația are obligația să sterilizeze animalele în conformitate cu prezentul Regulament.

5.2.3. Deținerea animalelor de companie este permisă în cazul asigurării unei îngrijiri permanente a animalelor.

5.2.4. Este interzisă deținerea animalelor în organizații, instituții, întreprinderi în cazul în care nu există încăperi speciale prevăzute pentru acest scop.

5.2.5. Deținerea animalelor de companie se va asigura în conformitate cu standardele de siguranță pentru persoanele care se află pe acest teritoriu și în zonele adiacente acestui teritoriu.

5.2.6. Se permite eliberarea pe teritoriul organizației, în scopul pazei teritoriului, a câinilor de pază ținuți în voliere sau în lesă, doar dacă, în prealabil, se asigură că nu există niciun vizitator pe teritoriu sau se exclude faptul că acesta ar putea părăsi teritoriul respectiv.

5.2.7. La intrare pe teritoriul întreprinderii, trebuie să fie afișată, în loc vizibil, plăcuța de avertizare dimensiunile căreia trebuie să nu fie mai mici de 20 x 30 cm, în care trebuie să fie reprezentată imaginea cu un câine și text care avertizează că teritoriul dat este protejat de câine.

5.2.8. Deținerea câinilor pe teritoriul grădinărilor, livezilor, cooperativelor, caselor de vacanță, stațiunilor, bazelor turistice, taberelor sportive, muncitorești și de odihnă se permite în conformitate cu cerințele prezentului Regulament. La sfârșitul sezonului de vară, este interzis abandonarea animalelor fără supraveghere și îngrijire corespunzătoare.

5.2.9. Animalul care trăiește pe teritoriul întreprinderii (instituției, organizației) în scopul pazei sau cu alt scop, este considerat ca aparținând acestei persoane juridice.

5.2.10. Persoana juridică care deține un animal de companie este obligată să desemneze, în scris, o persoană fizică responsabilă de întreținerea animalului.

5.3. Se interzice :

5.3.1. Organizarea azilurilor în clădiri rezidențiale și nerezidențiale, situate în incinta spațiilor locative.

5.3.2 Deținerea animalelor în condiții insalubre, precum și în condiții care provoacă sau pot provoca daune sănătății și vieții animalului.

5.3.3. Întreținerea câinilor și pisicilor neînregistrate (nemicrocipate) și nevaccinate antirabic (cu excepția animalelor cu vârsta de până la 3 ani și a celor care nu pot fi vaccinate din motive medicale).

5.3.4. Aflarea animalelor neînregistrate pe teritoriul care aparține persoanei juridice. Responsabilitatea îi aparține persoanei juridice pe teritoriul căreia se află animalul.

5.3.5. Folosirea violenței (bătăie, vătămare sau ucidere) față de animal sau săvârșirea acțiunilor cu încălcarea normelor de moralitate și de etică.

5.3.6. Reproducerea și capturarea pisicilor și a câinilor, în scopul utilizării pieilor și cărnii acestora pentru consum, prelucrare sau transmiterea către alte persoane.

5.3.7. Organizarea și desfășurarea luptelor de câini și a altor evenimente care admit cruzimea față de animale (cu excepția controlului calităților funcționale ale câinilor în conformitate cu regulile speciale care exclud suferința animalelor).

5.3.8. De a încredința plimbatul câinilor persoanelor cu incapacitate sau cu incapacitate parțială, sau persoanelor care nu sunt capabile de a ține sub control acțiunile câinelui (cu excepția câinilor-ghid). De asemenea, de a încredința plimbatul câinilor care au mai mult de 10 kg persoanelor care nu au atins vârsta de 14 ani.

5.3.9. Eliberarea câinilor pentru plimbare nesupravegheată.

5.3.10. Instigarea animalelor împotriva oamenilor sau a altor animale.

5.3.11. În cazul dresării animalelor de companie:

- aplicarea de bătăi animalelor, tăierea colților, ghearelor etc.;
- depășirea sarcinilor fiziologice;
- impunerea efectuării de către animale a acțiunilor care nu le sunt caracteristice sau utilizarea de mijloace care le provoacă traume.

5.3.12. Abandonarea animalelor de companie sau lăsarea acestora legate și fără îngrijire, în locuri publice, mai mult de 1 oră.

5.3.13. Vânzarea sau de a da în dar animalele neînregistrate. De asemenea, de a transmite animalele cu 8 săptămâni înainte de și după 2 săptămâni de la ultima vaccinare împotriva virusilor, dacă vaccinarea e efectuată la vârsta de 6 săptămâni sau după 1 săptămână după ultima vaccinare împotriva virusilor, dacă vaccinarea a fost efectuată la vârsta de 8 săptămâni, și a animalelor nevaccinate antirabic sau fără confirmarea documentară a consultației veterinare.

5.3.14. Vânzarea de pisici, câini, pui de pisici și pui de câini în piețe și în alte locuri de pe străzile municipiului Chișinău. E permisă vânzarea doar în azilurile și pepinieri care dețin o licență. Pentru vânzarea pisicilor, câinilor, puilor de pisici și a puilor de câini în piețe și în alte locuri poartă responsabilitate persoanele care vând, directorii și administratorii spațiilor unde se comercializează.

5.3.15. Utilizarea animalelor pentru cerșit.

5.3.16. Ținerea animalelor în cuști, voliere și spații care nu corespund dimensiunii animalului sau construite din materiale care pot pune în pericol viața animalului.

5.3.17. Deținerea câinilor în lanț în condițiile care nu corespund parametrilor relevanți prevăzuți în secțiunea 5.4.

5.3.18. Lăsarea animalelor în automobile.

5.3.19. Dăruirea animalelor drept premiu sau drept câștig la loterie în cadrul diferitor concursuri.

5.3.3. Nu se recomandă:

5.3.3.1. Paginilor de Internet, portalurilor, ziarelor, revistelor și altor surse de informații de a permite plasarea publicității în scopul vânzării sau dăruirea a animalelor neînregistrate și nevaccinate.

5.3.3.2. Vaccinarea, tratarea sau efectuarea oricăror altor proceduri de către veterinari, animalelor neincluse în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău, în cadrul clinicilor veterinare și de către medicii veterinari, excepții fiind cazurile în care este necesară intervenția de urgență a medicului sau în cazul tratării animalelor fără stăpân sau a animalelor înregistrate în afara mun. Chișinău sau care sunt înregistrate în afara țării și se află temporar (mai puțin de 30 de zile) în oraș; sau în cazul înregistrării temporare.

5.4. Deținerea animalelor de companie în aer liber (îngrădit)

5.4.1. Câinii în aer liber au nevoie, în mod obligatoriu, de un adăpost. Pentru fiecare câine îngădit într-un spațiu sau legat în aer liber, proprietarul trebuie să îi ofere adăpost, care va proteja câinele de vânt, zăpadă, ploaie, căldură, frig și lumina soarelui și care:

1. are podca, acoperiș și patru pereți, dintre care unul are un cadru pentru intrare-ieșire;
2. este de mărime suficientă pentru a permite câinelui să se ridice în picioare, să se întindă și să se întoarcă, fără a atinge părțile laterale sau acoperișul;
3. este prevăzut cu un loc de odihnă sau așternuturi.
4. materialul din care este construit adăpostul trebuie să asigure ventilarea, temperatură corespunzătoare, adăpost uscat și protecția împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile.
5. cuștile și volierele trebuie să fie construite astfel încât să nu aibă margini ascuțite sau proeminente care ar putea răni animalul.
6. unul dintre pereții cuștii sau volierei trebuie să fie izolat termic în mod obligatoriu.

5.4.2. Adăpostul (cușca) câinelui și teritoriul adiacent trebuie menținute în curățenie și în condiții sanitare optime. Gunoiul, dejecțiile fiziologice etc nu se vor afla în interiorul adăpostului sau pe teritoriul adiacent.

5.4.3. Lanțurile și funiile trebuie să fie confecționate dintr-un material care nu va cauza vătămări sănătății animalului.

5.4.4. Câinii pot fi ținuți în 2 moduri:

- a) în lanț;
- b) în volieră.

5.4.5. Lanțul trebuie să fie confecționat din inele metalice și trebuie să aibă o lungime suficientă pentru a permite câinelui să se miște liber:

- a. să aibă o lungime de cel puțin 3 metri - în cazul în care lanțul este atașat la un punct fix;
- b. 2 metri lungime - în cazul în care lanțul va aluneca de-a lungul unui fir metalic, cu o lungime de cel puțin 1 metru, cu dispozitiv de tip „carabină rotativă” la capete.

5.4.6. Lanțul trebuie să fie atașat astfel încât câinele să nu fie în pericol și să nu se agațe de niciun obstacol. De asemenea, lanțul trebuie să permită accesul câinelui la o cantitate optimă de apă curată, hrană, adăpostul respectiv; nu trebuie să cauzeze vătămări câinelui.

5.4.7. Lesa, în acest sens, nu trebuie să fie confecționată în totalitate din metal. Lungimea acesteia trebuie să depășească cu cel puțin 2,5 cm circumferința gâtului câinelui.

5.4.8. Voliera îngrădită trebuie să aibă o suprafață de cel puțin de 6 ori mai mare decât suprafața cuștii. Voliera trebuie să fie construit în așa fel încât să nu permită ieșirea necontrolată a câinelui din acesta.

5.4.9. Este interzisă utilizarea altor metode de limitare a mișcării decât cele enumerate la punctul 5.4.4.

5.4.10. Pentru a evita posibilele riscuri de accidente rutiere, reproducerea necontrolată, transmiterea bolilor de către sau printre câinii care nu sunt în lesă, sau care nu au limită de mișcare, câinilor care sunt ținuti în spații deschise nu trebuie să li se permită ieșirea de pe teritoriu, fără a fi însoțiți de proprietar.

5.4.11. Câinii pot fi ținuti în voliere sau în lanț nu mai mult de 18 ore pe zi.

6. DEȚINEREA CÂINILOR CARE NECESITĂ O RESPONSABILITATE SPECIALĂ DIN PARTEA PROPRIETARULUI ANIMALULUI

6.1. Din rasele de câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului animalului, fac parte: american staffordshire terrier, akitainu, bulldog american, ciobănesc german, mastiff englezesc, dog argentinian, câine ciobănesc belgian, dog de bordeaux, fila braziliană, bullmastiff, bull terrierul, doberman, ciobănescul caucazian, câinele corso, mastino neapoletan, câine de pază moscovit, dog german, presa canario, ciobănescul rusesc de sud, pitbull terrier, schnauzer uriaș, rottweiler, ciobănesc de Asia, tosa inu, terrierul negru (rusesc) și metișii lor.

Apartenența câinilor la o rasă de câini este determinată în baza documentelor de pedigree, iar în caz de litigiu - de către specialiștii care posedă cunoștințe necesare în acest domeniu, calificarea cărora este confirmată prin documente relevante.

6.2. Persoanelor cu vârsta sub 14 ani, precum și persoanele ale căror condiție fizică nu poate garanta siguranța persoanelor din jur, le este interzis să plimbe câinii care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului.

6.3. Proprietarii câinilor și persoanele care se ocupă de plimbarea câinilor rasele cărora sunt menționați în punctul 6.1 sunt obligați să susțină împreună cu animalul lor

un curs special de chinologie și să obțină certificatul de susținere cu succes a cursului respectiv. La cursuri sunt admise persoanele care au fost examinate de către un medic psihiatru și narcolog și care dețin confirmarea acestui fapt.

7. REGULI DE PLIMBARE A CÂINILOR

7.1. Se permite:

7.1.1. Plimbatul câinilor în locurile publice din Chișinău, cu condiția ca proprietarii acestora să dețină la ei pașaportul veterinar al animalului.

7.1.2. Plimbatul câinilor care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului care pe lângă documentele menționate în punctul 7.1.1. va deține și certificatul de susținere cu succes a cursurilor menționate la punctul 6.3.

7.1.3. Scoaterea câinilor în afara apartamentului, perimetrului curții, teritoriilor organizațiilor, întreprinderilor etc., **numai** în lesă scurtă, cu jetonul atașat la lesă și având cu sine containerul pentru excremente, excepție fiind doar animalele sub vârsta de 3 luni.

7.1.4. Scoaterea și plimbatul câinilor care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului - cu botniță și în lesă scurtă, având cu sine containerul pentru excremente. Fără lesă și botniță - doar pe teritoriile special îngrădite: terenuri pentru instruire sau locuri special prevăzute pentru plimbări libere pentru animale.

7.1.5. Se permite eliberarea câinelui din lesă numai în locuri și zone special prevăzute în acest scop de către Primărie sau de către Pretură, în comun cu asociațiile chinologice din municipiul Chișinău, care sunt marcate cu panouri informative, însemne sau inscripții corespunzătoare. În lipsa terenurilor pentru plimbatul câinilor, plimbatul este permis pe terenuri libere, în zonele puțin populate, cu respectarea prevederilor prezentului Regulament.

Plimbarea câinelui fără lesă se permite sub controlul proprietarului câinelui sau persoanei care îl întreține, la o distanță care va permite stăpânului sau persoanei la întreținerea căruia se află să controleze acțiunile câinelui.

Plimbarea fără lesă sau botniță a câinilor agresivi și care necesită o responsabilitate deosebită se permite doar pe terenurile îngrădite: terenurile pentru dresaj sau pe terenurile destinate plimbării libere a câinilor.

7.2. Se interzice plimbatul câinilor:

7.2.1. Pe terenurile de joacă pentru copii, pe teritoriul grădinițelor, instituțiilor medicale, pe plajele orașului.

7.2.2. Persoanelor care se află în stare de ebrietate sau sub influența substanțelor narcotice; persoanelor care suferă de deficiențe mintale; persoanelor care au deficiențe fizice care nu le permit să asigure un control adecvat al animalelor.

7.2.3. Este interzisă plimbarea câșteilor care cântăresc mai mult de 10 kg de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 14 ani.

7.2.4. Este interzis scăldatul și spălatul animalelor în iazuri, havuzuri, lacuri și lacuri de acumulare a apei pe teritoriul orașului.

7.2.5. La traversarea străzilor și în apropierea acestora, proprietarul animalului (persoana care plimbă câinele) trebuie, în modul obligatoriu, să țină câinele în lesă scurtă, pentru a evita accidentele rutiere și decesul câinelui pe carosabil.

7.2.6. În timpul plimbării câinilor în apropierea caselor de locuit, posesorii de animale de companie trebuie să asigure liniștea între orele: 22.00 și 07.00.

7.2.7. În cazul existenței unui semn care indică că locația este prietenoasă pentru câini, se permite accesul proprietarului cu câinele cu botniță și în lesă scurtă în incinta instituțiilor, magazinelor nealimentare, oficiilor poștale și în alte locuri. În cazul în care locația nu este prietenoasă pentru câini, se vor amenaja spații de așteptare pentru aceștia.

7.2.8. Câinele-ghid pentru persoanele cu deficiențe de vedere poate fi lăsat legat și în lesă scurtă, excluzând dezlegarea liberă, în preajma clădirii, pentru perioada în care proprietarul animalului se află în incinta acesteia, dar nu mai mult de 3 ore, cu condiția că nu există niciun pericol pentru alte persoane și pentru sănătatea câinelui, pentru tulburarea ordinii publice, obstrucționarea circulației rutiere. Totodată, câinele nu trebuie să împiedice trecerea liberă a oamenilor sau a transportului.

7.2.9. Câinele se poate afla într-un loc public fără lesă doar în cazul exercitării unor obligații de serviciu.

7.3. Cerințe pentru terenurile pentru dresaj și plimbat

7.3.1. Terenul pentru antrenamente trebuie să fie împrejmuit pe perimetru. Înălțimea minimă a gardului trebuie să fie de 180 cm.

7.3.2. Terenul pentru antrenamente trebuie să fie iluminat.

7.3.3. Dimensiunea minimă a terenului pentru dresaj trebuie să fie de 70 m la 30 m.

7.3.4 Terenul pentru plimbare trebuie să fie împrejmuit pe perimetru. Înălțimea minimă a gardului trebuie să fie de 180 cm.

7.3.5. Dimensiunea minimă a terenului pentru plimbare trebuie să fie de 400 de metri pătrați.

7.3.6. Se interzice aflarea câinilor pe terenurile pentru antrenamente sau pentru plimbare fără supraveghere.

8. NORME PRIVIND TRANSPORTAREA ANIMALELOR DE COMPANIE ÎN TRANSPORTUL PUBLIC URBAN

8.1. Se permite transportarea câinilor și pisicilor în transportul public urban, cu respectarea următoarelor condiții:

8.1.1. Câinii sunt transportați cu botniță și pe lesă scurtă. Transportul animalelor trebuie să excludă periclitarea sănătății sau a bunurilor călătorilor. Câinii cărora nu li se poate îmbrăca botnița din cauza contraindicației medicale reprezintă o excepție.

8.1.2. Câinii de rasă decorativă și pisicile sunt transportate în cuști speciale (containere pentru transport) sau pot fi transportați în geți, rucsacuri sau cutii în condițiile care nu pun în pericol viața sau sănătatea animalului, de asemenea exclude posibilitatea ca animalul să muște pe cineva sau să fugă.

8.1.3. Plata pentru transportul animalului în transportul public urban este egală cu tariful unui bilet pentru o persoană matură. Cu excepția animalelor transportate în brațele proprietarului.

8.1.4. Standardele sanitar-igienice sunt respectate.

8.2. În transportul public urban se interzice transportarea:

8.2.1. Câinilor fără lesă, iar câinilor de rasă specială (al.6.1) fără lesă și botniță. (cu excepția câinilor cărora le este interzisă botnița din cauza contraindicațiilor medicale și câinilor-ghid)

8.2.2. Câinilor de către persoanele aflate în stare de ebrietate sau sub influența substanțelor narcotice și de către copiii sub 14 ani (în cazul în care câinele cântărește mai mult de 10 kg).

8.3. Transportarea (deplasarea) animalelor din afara municipiului este permisă cu deținerea pașaportului veterinar, cu mențiunile despre sănătatea, vaccinările efectuate și înregistrarea acestora.

8.4. Transportul animalelor pe cale rutieră, aeriană, feroviară în afara municipiului Chișinău se efectuează în conformitate cu normele privind transportul animalelor în mijloacele transport respective.

9. DEȚINEREA ANIMALELOR EXOTICE ȘI SĂLBATICE

9.1. Deținerea și reproducerea animalelor exotice (de exemplu, animalele ale căror habitat natural se află în afara teritoriului Republicii Moldova) se efectuează numai cu permisiunea organului de stat autorizat în domeniul medicinei veterinare și inspectoratului ecologic. Excepție reprezintă animalele care în Republica Moldova se consideră animale de companie (hamsteri, porcușori de mare, papagali etc) și cele care nu se află pe cale de dispariție.

9.2. Deținerea animalelor de companie și a animalelor exotice în așa-numitele „colțuri verzi” în incinta grădinițelor, școlilor, caselor de creație a copiilor și a altor organizații și instituții se permite numai de comun acord cu organul de stat autorizat în

domeniul medicinei veterinare și cu organele sanitar epidemiologice, departamentul pentru educație.

9.3. Se interzice deținerea animalelor sălbatice, animalelor de pradă și veninoase, fără a avea cunoștințe speciale, experiență și abilități speciale pentru interacționarea cu acestea, în lipsa condițiilor care să-i permită animalului să ducă o viață în conformitate cu caracteristicile sale biologice, precum și fără a avea acordul organului de stat autorizat în domeniul medicinei veterinare.

9.4. Se interzice deținerea animalelor de fermă și a păsărilor (bovine, ovine, caprine, cai, cămile, cerbi și căprioare, găini, rațe, găște, curcani, albine etc.) în spații rezidențiale și nerezidențiale ale fondului locativ al municipiului.

9.5. Toți proprietarii animalelor exotice și animalelor sălbatice sunt obligați să le înregistreze la SGPA

9.6. Toți proprietarii animalelor exotice și animalelor sălbatice vor notifica SGPA despre oferirea în dar, vânzarea, decesul acestor animale și alte acțiuni conexe.

10.VÂNZAREA, CUMPĂRAREA ȘI REPRODUCEREA PENTRU SCOPURI COMERCIALE A ANIMALELOR DE COMPANIE

10.1. Animalele domestice din municipiul Chișinău pot fi deținute de către persoane fizice și juridice (proprietate privată), pot fi în proprietatea statului sau în proprietatea municipală, în numele întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor respective.

10.2. Se interzice înstrăinarea, distribuirea și vânzarea animalelor de companie în locurile neprevăzute de prezentul Regulament.

10.3. Se permite vânzarea și distribuirea animalelor în locurile special prevăzute:

- pe teritoriul privat al persoanei fizice sau juridice care deține animalul de companie;
- în crescătoriile animalelor de rasă cu pedegree, care sunt înregistrate în mod corespunzător;
- în aziluri și mini-aziluri;
- în cadrul desfășurării unor expoziții de scurtă durată, organizate de asociațiile chinologice;
- în cadrul evenimentelor organizate de Asociațiile Obștești pentru Drepturile Animalelor.

10.4. În locurile de vânzare a animalelor de companie trebuie create condiții (fiziologice și zoopsihologice) care corespund speciei și vârstei animalului. Materialele din care este făcut locul de vânzare trebuie să fie ușor de dezinfectat. De asemenea, trebuie să fie asigurat menajul și dezinfectarea regulată a locului.

10.5. Transmiterea animalului se efectuează în cazul disponibilității actelor veterinare relevante asupra animalului, cu marcaje conform vârstei și înregistrare prin microcip.

10.6. Animalele de companie pot fi donate numai cu acordul prealabil al viitorului proprietar al animalului.

10.7. Se interzice transmiterea animalelor (vânzarea, donarea, schimbul etc.) persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani.

10.8. La încheierea înțelegerii cu proprietarul câinelui care face parte din rasele speciale (al.6.1), proprietarul precedent al animalului este obligat în decurs de 3 zile să prezinte Registratorului pentru animale datele cu privire la noul proprietar al animalului, cu indicarea numelui, prenumelui, adresei de trai și a numărului de telefon.

10.9. Orice persoană, care la momentul intrării în vigoare a prezentului Regulament se ocupă de comercializarea sistematică: reproducerii, deținerii și prestarea de servicii în care sunt implicate animale de companie în scopuri comerciale (împerechere, poze, plimbarea cu cai contra plată), sau care deține un azil pentru animale, trebuie să notifice:

- serviciul veterinar;
- inspectoratul fiscal.
- SGPA

10.10. Orice persoană care intenționează să se ocupe de o activitate indicată în pct.10.9, notifică intenția sa autorităților competente (Inspectoratul fiscal, organul de stat autorizat în domeniul medicinei veterinare etc.). Persoana respectivă va obține o autorizație de desfășurare a unei astfel de activități de la SGAC în baza:

- autorizației organului de stat autorizat în domeniul medicinei veterinare;
- documentului de înregistrare la Inspectoratul fiscal.

10.11 . Persoanele care se ocupă cu vânzarea, reproducerea, oferirea serviciilor în care sunt implicate animale de companie (fotografiere, plimbare călare, împerecherea animalelor etc.) trebuie să dețină autorizația care permite practicarea activității respective, în timpul prestării serviciilor menționate.

11. GESTIONAREA NUMĂRULUI ȘI METODE DE CAPTURARE A ANIMALELOR FĂRĂ ADĂPOST

11.1. Gestionarea numărului de animale se realizează prin mijloace care exclud vătămarea animalelor, precum și periclitarea sănătății fizice și psihice a oamenilor, distrugerea bunurilor persoanelor fizice și juridice, dăunarea mediului înconjurător.

11.2. Gestionarea numărului de animale fără adăpost se realizează prin capturare, sterilizare, adopție, supraveghere (curatelă) prin programul „Capturare – Sterilizare – Eliberare”.

11.3. Câinii care se află în locuri publice (străzi, curți, parcuri, scuaruri etc), fără persoane însoțitoare, cu excepția celor crotaliați (metoda programului „Capturare – Sterilizare – Eliberare”) sunt considerați fără adăpost și sunt supuși capturării obligatorii de către serviciile speciale de capturare. Aceștia urmează să fie plasați în punctul de întreținere temporară, iar ulterior se asigură: identificarea, înregistrarea, tratarea și restituirea către proprietar, iar dacă câinele nu are proprietar, transmiterea la un azil sau unei alte persoane care dorește să îl adăpostească sau eliberarea în habitatul obișnuit. În cazul în care este necesară încetarea durerilor fizice insuportabile a animalelor neviabile, dacă există o boală incurabilă care a fost diagnosticată de un specialist în domeniul medicinei veterinare sau consecințe incurabile a traumatismului acut, incompatibile cu viața, de asemenea în cazul diagnosticării sigure a rabiei, după 15 zile de carantină - confirmată a rabiei, se efectuează eutanasierea. Procedura respectivă trebuie să fie efectuată de către medicul veterinar, care trebuie să argumenteze decizia. Pentru eutanasiere trebuie să fie folosite medicamentele și anestezia care sunt permise de regulament și care vor garanta moartea rapidă și fără durere.

11.4. Capturarea animalelor fără adăpost se realizează de către întreprinderi (organizații) specializate, autorizate de către organele autorităților publice locale, în conformitate cu legislația. Procesul de capturare a animalelor fără proprietari se înregistrează video de către organizațiile respective și de către organele autorităților publice, pentru control ulterior.

11.5. În cadrul serviciului pentru capturarea animalelor fără stăpân nu sunt admise persoanele care se află la evidența dispensarelor de psihiatrie și a celor narcologice. Angajații care se ocupă de capturarea animalelor sunt obligați să dețină:

- legitimația de serviciu care să confirme relația de muncă cu organizația/întreprinderea autorizată să efectueze capturarea animalelor;
- ordinul pentru capturare.

Legitimația respectivă și ordinul pentru capturarea animalelor sunt arătate reprezentanților autorităților publice locale (organizații comunitare) pe teritoriul cărora are loc capturarea, organizațiilor de protecție a animalelor sau la solicitarea cetățenilor.

11.6. Angajații care se ocupă de capturarea animalelor, precum și șoferul mijlocului de transport special, trebuie să dea dovadă de o atitudine umană în timpul capturării și transportării animalelor, pentru a preveni decesul sau vătămarea acestora.

11.7. Animalele capturate se pun în carantină pentru o perioadă de 14 zile. Animalele capturate sunt plasate în Centru pentru deținere temporară, se cipează, se sterilizează, se vaccinează, se află la întreținere, după care sunt restituite proprietarului, se transmit azilului pentru animale, noului stăpân sau curatorului în cadrul programului Capturare

- Sterilizate - Eliberare, ori se întorc în habitatul anterior. În cazul presupunerii agresiunii nemotivate, câinele trece printr-un proces de socializare cu ajutorul unui specialist în chinologie, în decursul unei perioade necesare. În cazul care procesul de socializare nu a schimbat starea animalului, acesta trebuie să fie plasat într-un azil municipal sau privat, unde este întreținut, de regulă, până la sfârșitul vieții.

11.8. Proprietarii animalelor dispărute (sau pierdute) pot apela la Departamentul pentru Controlul și Protecția Animalelor din municipiul Chișinău, întreprinderile specializate pentru capturarea animalelor, azilurile pentru întreținerea temporară a animalelor fără adăpost, în scopul găsirii și returnării acestora. Toate costurile pentru întreținerea animalelor la azil sau în zona de carantină sunt compensate de către persoana care l-a pierdut.

11.9. Organizația autorizată pentru capturarea animalelor, în cazul capturării animalului cu jeton, crotaliu, microcip, creștătură la ureche, tatuaj sau un al tip de identificare, este obligată în decurs de 24 de ore să găsească și să notifice proprietarul sau curatorul despre capturare și să stabilească data și condițiile de returnare. Animalele care se află în posesiunea cuiva nu pot fi sterilizate în decurs de 14 zile, excepție reprezintă cazul în care proprietarul câinelui a fost anunțat, dar nu poate să vină să ia animalul și să achite toate serviciile pentru întreținere.

11.10. În cazul în care viața animalului este în pericol și se află pe un bun privat (automobil, apartament etc.) și există dovezi că animalul este abandonat și suferă (de sete, supraîncălzire, foame, lipsa de aer etc.), organizația autorizată pentru capturarea animalelor este în drept să ia animalul, dar numai în prezența poliției, cu efectuarea înregistrării video. În cazul absenței poliției sau în cazul în care este imposibilă venirea poliției la fața locului, se permite luarea animalului în prezența altor autorități sau inspecți publici, cu efectuarea înregistrării video.

11.11. Pentru capturarea câinilor se permite utilizarea plasei, plaselor de pescuit, funiilor și a altor dispozitive admise.

11.12. Cererile pentru capturarea animalelor se depun doar în adresa Serviciului Gestiunea Animalelor de Companie.

11.13. Recepționarea cererilor trebuie să aibă loc în modul cel mai transparent posibil:

- cererile pot fi depuse în scris sau prin telefon;
- cererile depuse prin telefon vor fi înscrise pe suport audio;
- toate cererile se înscriu în Registru și se publică online pe pagina web a Departamentului pentru Controlul și Protecția Animalelor;
- se înregistrează adresa, sectorul, descrierea cazului, numele, prenumele solicitantului și datele de contact ale acestuia;
- cererile înregistrate sunt păstrate timp de 1 an. Organizațiile obștești pentru protecția animalelor sau cetățenii interesați pot primi informații privind cererile depuse.

11.14. Operatorul care primește cererile trebuie să stabilească într-un mod politicos motivul pentru care e nevoie de capturat animalul, să vină cu soluții privind rezolvarea problemei în mod uman, în colaborare cu organizațiile pentru protecția animalelor și în cazul imposibilității identificării altor soluții, să accepte cererea pentru capturarea animalelor.

11.15. Organizațiilor autorizate și echipelor acestora pentru capturarea animalelor fără stăpân li se interzice:

11.15.1. Să se deplaseze pentru capturarea animalelor fără avizul scris primit de la SGPA.

11.15.2. Să captureze animalele care nu sunt specificate în ordinul pentru capturare.

11.15.3. Să maltrateze animalele în timpul operațiunilor de capturare și transportare (să le bată, ucidă, sufocă, mutilizeze, să le producă leziuni și răni, să le cauzeze dureri inutile și suferințe, împuște, otrăvească etc.).

11.15.4. Să accepte cererile de capturare direct de la persoane fizice și juridice.

11.15.5. Să gestioneze în mod independent numărul de animale pe teritoriul municipiului și să captureze animalele, fără ordinul de capturare a acestora.

11.15.6. Să efectueze capturarea animalelor fără stăpân în prezența copiilor, în locuri publice, cu excepția cazurilor în care animalul prezintă un pericol pentru public.

11.15.7. Să evacueze animalele din apartamente, de pe teritoriul proprietăților private, fără un ordin judecătoresc (cu excepția situației din punctul 11.10).

11.15.8. Să scoată câinii din legătore din fața magazinelor, farmaciilor, blocurilor locative, precum și în alte locuri publice. Excepție sunt cazurile când animalul este abandonat pentru o lungă perioadă de timp, existând dovezi că animalul este lăsat fără supraveghere mai mult de 1 oră. Scoaterea cânilor din legătore în acest caz, are loc în prezența reprezentanților poliției, cu efectuarea înregistrării video. Toate înregistrările video se transmit Departamentului pentru Controlul și Protecția Animalelor și se vor păstra pentru o perioadă de 1 an.

11.15.9. Să-și atribuie posesia asupra animalelor capturate și să le vândă persoanelor fizice sau juridice;

11.15.10. Să utilizeze preparate farmaceutice și substanțe interzise care nu sunt înregistrate în Republica Moldova.

11.15.11. Să folosească momeli otrăvitoare.

11.15.12. Să utilizeze alte mijloace de capturare care pot produce traume sau supune unui tratament inuman și degradant animalul capturat.

12. COLECTAREA, ÎNHUMAREA ȘI ELIMINAREA CADAVRELOR ANIMALELOR DE COMPANIE

12.1. În caz de moarte naturală sau prematură a animalului, persoana care deține animalul este obligată să raporteze imediat acest fapt instituțiilor competente de medicină veterinară sau medicului veterinar, pentru obținerea unui document standard, ce confirmă decesul animalului.

12.2. Se interzice incinerarea sau înhumarea cadavrelor animalelor fără un document de modelul stabilit, care să confirme decesul animalului.

12.3. În baza documentului menționat la punctul 12.1, persoana care deține animalul trebuie să informeze, în termen de 3 zile lucrătoare, Registratorul animalelor despre cauza decesului animalului, pentru introducerea modificărilor în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Chișinău.

12.4. Întreprinderea specializată colectează, fără plată, cadavrele animalelor din locurile publice. Colectarea din apartamente, case de locuit particulare și de pe teritoriul întreprinderilor se va efectua din contul proprietarilor de animale.

12.5. Neutralizarea și eliminarea cadavrelor animalelor este efectuată în locuri special amenajate prin:

- înhumarea în cimitire pentru animale sau gropi biotermice, destinate înhumării cadavrelor,
- incinerare (cremațiune).

12.6. Locurile pentru înhumarea cadavrelor animalelor sunt stabilite de către autoritățile publice locale, în conformitate cu legislația veterinară și legislația privind starea sanitar epidemiologică a populației și a mediului.

12.7. Se interzice aruncarea animalelor moarte în containerele pentru colectarea deșeurilor, înhumarea lor în afara locurilor stabilite (parcuri, piețe etc.) ori lăsarea acestora în locurile publice.

12.8. Cheltuielile ce țin de înhumarea animalelor moarte, inclusiv incinerarea de către întreprinderile specializate vor fi suportate de către proprietar .

12.9. Întreprinderea specializată colectează, fără plată, cadavrele animalelor din locurile publice. Colectarea din apartamente, case de locuit particulare și de pe teritoriul întreprinderilor se va efectua din contul proprietarilor de animale.

13. MODUL DE FUNCȚIONARE A AZILURILOR PENTRU ANIMALELE FĂRĂ ADĂPOST ȘI A CRESCĂTORIILOR DE ANIMALE

13.1. Azilurile (mini-azilurile) pentru animale pot fi create de către autoritățile executive, administrațiile publice locale, întreprinderi, instituții, organizații - indiferent de forma de proprietate, de către organizații obștești și de către persoane fizice.

13.2. Azilurile și crescătoriile de animale pentru toate rasele de pisici și câini sunt construite în spații special amenajate (cu excepția cazului în care crescătoria este amplasată în apartament), pe un teritoriu împrejmuit, în conformitate cu legislația Republicii Moldova și în coordonare cu organul autorizat de supraveghere sanitar epidemiologică și veterinară, și sunt înregistrate la SGPA

13.3. Condițiile de deținere a animalelor în azil și cerințele față de întreținerea în aziluri trebuie să corespundă cerințelor sanitar-veterinare de deținere a animalelor în aziluri, aprobate de organul executiv central de medicină veterinară.

13.3. Azilurile pentru animale funcționează din contul proprietarilor lor, precum și din oricare alte surse de venit, care nu sunt interzise prin lege.

13.4. Din bugetul local pot fi alocate surse pentru crearea azilurilor și compensarea cheltuielilor pentru întreținerea animalelor în azil, indiferent de forma de proprietate a acestora.

13.5. Toate animalele din aziluri trebuie să fie sterilizate și înregistrate (prin microcip). Excepții sunt animale care nu pot fi sterilizate din motive medicale, indicate de un medic veterinar pentru a scuti animalele de la sterilizare.

13.6. Animalelor din aziluri li se atribuie un număr de identificare, ce reprezintă numărul de ordine în Registrul de înregistrare. Acest număr de identificare este atribuit și în cazul în care animalul a fost identificat în prealabil printr-un cip electronic sau prin alte metode individuale de identificare.

13.7. După înregistrare, toate animalele sosite la azil, până la plasarea în voliere comune (cuști), trebuie să fie examinate de către medicul veterinar, în timp de 3 zile lucrătoare. Medicul care examinează animalele trebuie să elaboreze un act despre starea animalului în momentul sosirii în adăpost.

13.8. După înregistrarea animalului în Registru și examinarea veterinară, pentru fiecare animal va fi completată cartela de evidență a animalului fără supraveghere și fără stăpân, în format electronic. Numărul cartelei electronice va corespunde cu numărul din Registru.

13.9. Trimestrial și la finele anului, azilurile sunt obligate să raporteze Departamentului pentru Controlul și Protecția Animalelor toate acțiunile care au fost întreprinse în cadrul azilului (recepționarea animalului, capturarea, sterilizarea, întreținerea în azil, eliberarea în conformitate cu programul „Capturare – Sterilizare - Eliberare”, supravegherea, precum și alte informații privind activitatea azilurilor).

13.10. Animalele fără stăpân sau animalele proprietarii cărora au refuzat drepturile de proprietate asupra lor, trebuie să se afle la întreținere în azilul de animale până când survine moartea naturală sau întoarcerea acestor animale în habitatul anterior sau transmiterea către proprietari noi.

13.11. În azilurile pentru animale poate fi realizată întreținerea temporară a animalelor domestice printr-un acord cu proprietarii lor, precum și activități de furnizare a serviciilor veterinare și alte servicii.

13.12. Se interzice transmitere animalelor fără proprietar și a animalelor proprietarii cărora au renunțat la drepturilor de posesiune asupra acestora persoanelor fizice sau juridice pentru efectuarea experimentelor sau testărilor medicinale sau cosmetice asupra acestor animale.

13.13. Se interzice eutanasierea animalelor deținute în azilurile pentru animale, cu excepția cazurilor enumerate în al. 11.3. În cazul în care este necesară încetarea durerilor fizice insuportabile ale animalelor neviabile, dacă există o boală incurabilă care a fost diagnosticată de un specialist în domeniul medicinei veterinare sau consecințe incurabile a traumatismului acut, incompatibile cu viața, precum și diagnosticării sigure a rabiei, după 15 zile de carantină - confirmată a rabiei, se efectuează eutanasierea. Procedura respectivă trebuie să fie efectuată de către medicul veterinar, care trebuie să argumenteze decizia, pentru eutanasiere trebuie să fie folosite medicamentele și anesteziile care sunt permise de regulament și care vor garanta moartea rapidă și fără durere.

13.14. Proprietarii adăposturilor pentru animale și persoanele autorizate de acestea oferă posibilitatea vizitei :

1) cetățenilor, în orele de vizită specificate de către adăposturile pentru animale, cu excepția zilelor în care se efectuează lucrări sanitare sau dezinfectarea.

2) voluntarilor adăpostului pentru animale, în orele de vizită stabilite de către adăpost, în conformitate cu regimul de lucru al adăpostului, cu excepția zilelor în care se efectuează lucrări sanitare sau dezinfectarea.

14. Programul CSVE - curator

14.1. Pe teritoriul municipiului Chișinău este pus în aplicare programul „Capturare – Sterilizare- Vaccinare - Eliberare”.

14.2. Persoana care ia asupra sa, în mod oficial, custodia animalului (numită în continuare - curator), poate lua în curatelă animalele fără adăpost, cu condiția respectării prezentului Regulament și prin semnarea Acordul de responsabilitate cu Departamentul pentru Controlul și Protecția Animalelor conform 14.7.3.

14.3. Curatorul animalelor nu va achita impozite pentru animale și i se oferă reduceri la sterilizarea sau vaccinarea animalelor respective, furnizate și stabilite anual de către SGPA.

14.4. Câinii care se află sub curatelă sunt marcați cu crotalii și nu sunt supuși capturării (cu excepția celor prevăzuți la punctul 14.15).

14.5. Se interzice asumarea curatei asupra câinilor care locuiesc pe teritoriul grădinițelor, terenurilor sportive, piețelor, altor instituții de învățământ, instituții medicale și a întreprinderilor care activează în domeniul alimentației publice. Excepție pot reprezenta teritoriul piețelor non-alimentare, instituțiilor de învățământ (cu excepția grădinițelor) și instituțiile medicale, dacă conducerea acestor întreprinderi este de acord și găsește o persoană responsabilă care se va ocupa de hrănirea animalelor, asigurarea normelor sanitare a teritoriului (curățenia), vaccinarea, sterilizarea, cu condiția că nu vor reprezenta un pericol pentru oameni (câini).

14.6. Persoanele care doresc să devină curatori în cadrul programului „Capturare – Sterilizare - Eliberare” trebuie să depună o cerere la SGAC, însoțită de o fotografie a animalului, adresa aflării animalului respectiv și descrierea situației.

14.7. Custodia în baza programului „Capturare – Sterilizare - Eliberare” poate fi acceptată dacă sunt satisfăcute următoarele condiții:

- curatorul are vârsta de cel puțin 18 ani;
- curatorul va prezenta actul de identitate în original și o copie;
- încheierea unui Acord de responsabilitate cu SGAC, în care curatorul, în formă scrisă, își asumă responsabilitatea de a hrăni, a adăpa și de a vaccina anual animalul etc.

14.8. Persoana fizică sau juridică poate deveni curator al programului Capturare-Sterilizarea-Eliberare dacă a luat responsabilitatea pentru întreținerea a 5 animale sau mai multe (pisici sau căței) dacă se întrețin în condiții casnice sau un număr nelimitat, dacă animalele se află pe stradă sau pe teritoriul altor întreprinderi.

14.9. Animalul este eliberat în habitatul său, în locul din care a fost capturat, respectând următoarele condiții:

1. animalul nu este agresiv și nu reprezintă un pericol pentru societate;
2. animalul nu este bolnav de rabie;
3. a fost tratat de boli infecțioase sau răni, traume, fracturi și alte afecțiuni temporare;
4. a fost sterilizat, deparazitat, vaccinat contra rabiei, i s-a aplicat microcipul și a fost inclus în Registru/Baza de date a animalelor fără supraveghere și fără adăpost în curatelă - înregistrarea datelor corespunzătoare despre locul eliberării și datelor cu privire la curator;
5. în cazul câinilor, li s-a aplicat un marcaj/crotaliu la ureche de format unic, pe care este înseris numărul de ordine al marcajului și denumirea organizației care a aplicat-o;
6. curatorul, confirmă în formă scrisă, că își asumă responsabilitatea de a hrăni, de a asigura cu apă, de a vaccina anual animalul etc.
7. întocmirea pașaportului pentru animal.

14.10. Câinii marcați cu crotaliu, dar care nu au microcip, sunt considerați neînregistrați și urmează a fi capturați.

14.11. Animalele sunt eliberate în habitat, în locul de unde au fost capturate, cu excepția terenurilor de joacă pentru copii, terenurilor sportive, piețelor, teritoriilor instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale și celor destinate alimentației publice.

14.12. Eliberarea animalului în habitatul său, în locul de unde a fost capturat, are loc în baza Actului de eliberare în habitat și doar în urma coordonării acestui proces cu SGPA.

14.13. Eliberarea animalelor în habitatul lor poate fi efectuată și de către organizațiile pentru protecția animalelor care au un acord de colaborare cu SGPA

14.14. Toate azilurile care vor să participe în cadrul programului „Capturare – Sterilizare - Eliberare” trebuie să semneze un acord cu SGPA, precum și să prezinte crotaliile folosite la marcarea animalelor.

14.15. Câinii marcați pot fi capturați în cazul în care:

- prezintă un pericol pentru societate, dar numai în baza deciziei Departamentului pentru Controlul și Protecția Animalelor, luată de către comisia menționată în punctul 14.16;
- este reziliat acordul semnat de curator, în cazul nerespectării tuturor responsabilităților asumate;
- curatorul a refuzat să fie responsabil pentru animal sau în cazul plecării sau decesului curatorului, în același timp, câinele rămâne în același loc chiar dacă nu a fost găsit un curator nou.

14.16. Cererea pentru capturarea unui câine marcat cu crotalie este analizată de către reprezentanții SGAC, în comun cu organizațiile obștești pentru protecția animalelor, cu participarea obligatorie a curatorului câinelui respectiv. În cazul imposibilității participării curatorului, cererea este analizată în absența lui. În urma analizei cererii, se ia decizia cu privire la capturarea animalului sau se găsește o altă soluție.

14.17. La întoarcerea animalelor fără proprietar în habitatul lor de către persoanele autorizate, persoanele responsabile pentru întoarcerea animalelor fără proprietar trebuie să realizeze înregistrarea video a procesului de întoarcere a animalului, pentru controlul ulterior

14.18. Pentru crearea unei protecții pentru pisici față de condițiile meteo nefavorabile, se permite crearea căsuțelor special amenajate. Construirea căsuțelor se permite doar cu acordul SGPA și cu semnarea acordului privind responsabilitatea.

14.19. Se permite aflarea în subsol a pisicilor, dacă există o persoană responsabilă și care a semnat un acord de răspundere cu DCPA și care se angajează să hrănească și să mențină subsolul curat.

15. Controlul public asupra activității serviciilor de prindere, punctului de întreținere temporară a serviciului gestionare a animalelor de companie.

15.1. În cadrul monitorizării implementării regulamentului privind „Deținerea animalelor de companie și rezolvarea problemei animalelor fără stăpân din municipiul Chișinău” pentru asigurarea transparenței, cheltuielile bugetului de control și respectul moralității și umanității față de animale, se introduce controlul public asupra activității serviciilor de prindere și gestionare a animalelor de companie.

15.2. Drepturile și obligațiile organizațiilor obștești în cadrul prezentului Regulament:

15.2.1.1 Organizațiile obștești ale căror activități sunt legate de protecția animalelor sau azilurile, în baza legitimației primite de la Serviciul de Gestionare și Protecție a Animalelor pot avea acces nerestricționat:

a) La serviciile pentru prinderea animalelor fără adăpost și în spațiul de detenție al câinilor capturați, la mijloacele de transport utilizate pentru transportul de animale, în spațiile de efectuare a diferitor proceduri, în spațiile de îngropare a animalelor și alte teritorii și clădiri în care se desfășoară activități legate în mod direct sau indirect cu animalele.

b) La procedurile de prindere, transportare, întreținere, alimentare, sterilizare, eutanasiere, returnare a animalului proprietarului, la transferul într-un azil, îngropare și alte proceduri legate de animalele fără stăpân.

c) La documente, cu dreptul de a face copii xerox, inclusiv la rapoarte, jurnale, informații cu privire la venituri și cheltuieli, precum și alte documente legate de activitățile de capturare, transportare, îngropare și decizii referitoare la acțiunile asupra animalelor fără stăpân”, serviciile de prindere a animalelor.

15.2.1.2 Dreptul de a observa și de a monitoriza activitățile serviciilor de prindere și de deținere a animalelor, inclusiv dreptul de a sesiza încălcările legislației Republicii Moldova, a normelor morale și umane față de animale, folosind utilaje video, foto și aparate de înregistrare audio. De a informa despre încălcările sesizate la autoritățile competente.

15.2.1.3. Organizațiile obștești ale căror activități sunt legate de protecția animalelor, au dreptul de a obține maximum 5 legitimații de la SGPA

15.3. Drepturile și obligațiile serviciilor de prindere și gestionare a animalelor de companie

15.3.1. Funcționarii **SGPA** și funcționarii din cadrul serviciilor de prindere și de deținere a animalelor de companie au următoarele drepturi:

- să solicite reprezentanților organizațiilor obștești prezentarea legitimației de model unic care să confirme apartenența lor la organizația respectivă.
- de a consemna în registrul vizitelor data, ora, numele și prenumele și apartenența la o anumită organizație.

- să monitorizeze respectarea acordului semnat cu **SGPA** privind comportamentul responsabil pe teritoriul punctului temporar de deținere și alte spații din gestiunea serviciilor responsabile de animalele de companie.

15.3.2. Să informeze Serviciul Gestionarea Animalelor de Companie privind încălcarea acordului privind comportamentul responsabil al deținătorilor de legitimații DCPA.

15.4. Organizațiile publice pentru protecția animalelor au următoarele reponsabilități:

15.4.1. Cunoașterea celor două regulamente „Deținerea animalelor de companie și rezolvarea problemei animalelor fără stăpân din municipiul Chișinău” și „Capturarea animalelor fără stăpân”;

15.4.2. Semnarea unui acord de răspundere cu Serviciul Gestionarea Animalelor de Companie;

15.4.3 Deținerea și prezentarea legitimației eliberate de către Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie, care va include numele prenumele, fotografia și numele organizației;

15.4.4. Semnarea în jurnalul de vizită în punctul temporar de deținere: data, ora, prenumele, numele și numele organizației;

15.4.5. Respectarea normelor sanitare și veterinare în punctul temporar de deținere și alte proprietăți ale serviciilor de gestionare a animalelor de companie;

15.4.6. De a nu împiedica activitatea personalului acestor instituții, cu excepția cazurilor în care activitățile acestuia pun în pericol viața animalului;

15.4.7. Să nu aducă sau să ia animale fără aprobarea prealabilă din partea Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie.

15.5. Departamentul pentru Controlul și Protecția Animalelor

15.5.1 Eliberarea unei legitimații către reprezentanții organizațiilor publice care:

- au depus o cerere pentru primirea acestei legitimații;
- au trecut interviul și au putut răspunde la întrebările privind prevederile din cele două regulamente
- au semnat acordul privind comportamentul responsabil în punctul de deținere temporară și în timpul capturării animalelor fără adăpost.

15.5.2. Oprirea valabilității legitimației eliberate de SGAC în următoarele cazuri:

- încheierea activității organizației;
- încălcarea sistematică și/sau gravă a acordului privind comportamentul responsabil pe teritoriul punctului de deținere temporară și în timpul efectuării serviciilor de capturare a animalelor fără adăpost;

16. Antrenarea voluntarilor și organizațiilor pentru protecția animalelor în activitățile legate de animale

16.1. **SGPA** poate antrena voluntari și organizații pentru protecția animalelor în activitățile legate de animalele fără supraveghere și fără stăpân, cu titlu gratuit, în scopul participării la:

- controlul public asupra respectării principiilor bunului tratament cu animalele în timpul operațiunilor de capturare și îngrijire a acestora;
- îngrijirea animalelor în punctele pentru deținere temporară (curățarea volierelor pentru câini și a spațiilor pentru pisici, a teritoriilor pentru plimbatul câinilor, hrănirea și îngrijirea animalelor, plimbatul animalelor etc.);
- căutarea proprietarilor pentru animale;
- monitorizarea animalelor pe teritoriul municipiului;
- soluționarea problemelor privind gestionarea numărului de animale fără supraveghere și fără stăpân;
- desfășurarea diverselor evenimente (festivaluri, concursuri, expoziții etc.) în locuri publice deschise pentru a asigura contactul animalelor cu potențialii proprietari și de a promova bunul tratament față de animalele;
- înregistrarea cazurilor de cruzime față de animale în raza municipiului;
- inspecțiile de verificare a respectării normelor de întreținere a animalelor de către întreprinderile municipale;
- activitățile de socializare a animalelor;
- alte activități.

16.2. Munca voluntarilor nu înlocuiește activitățile organelor administrației publice locale în îndeplinirea sarcinilor.

16.3. **SGPA** trebuie să prezinte anual un raport privind utilizarea ajutorului neremunerat și a donațiilor din partea voluntarilor. Aceste date trebuie să fie publicate pe site-ul oficial al **SGPA** până la data de 10 a fiecărei luni.

17. Evidența numărului animalelor fără supraveghere și fără stăpân pe teritoriul municipiului Chișinău

17.1. Evidența numărului animalelor fără supraveghere și fără stăpân în municipiul Chișinău are drept scop obținerea unor date reale privind:

- numărul total de animale fără supraveghere și fără stăpân, monitorizarea populației acestora, inclusiv evidența numărului lor pe fiecare sector din municipiul Chișinău;
- structura populației, numărul de animale într-o haită;
- determinarea fluxurilor lor migraționale, habitatelor;
- definirea habitatului animalelor fără supraveghere și fără stăpân (localizare exactă);
- crearea de hărți detaliate ale teritoriilor cu indicarea numărului de animale care locuiesc pe aceste teritorii.

17.2. Activitatea privind evidența numărului animalelor fără supraveghere și fără stăpân în municipiul Chișinău asigură:

- actualizarea informațiilor în baza de date electronică a animalelor fără supraveghere și care au stăpân;
- controlul privind cheltuielile efective ale fondurilor bugetare, alocate pentru activitățile de capturare, deținere și gestionare a numărului de animale fără supraveghere și fără stăpân în municipiu.

17.3. Reprezentantul SGAP, în perioada 15-22 octombrie a fiecărui an, trebuie să desfășoare evidența animalelor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul Chișinău.

17.4. Comisia, formată din cel puțin un reprezentant al Serviciului de Gestiunea și Protecția Animalelor, cel puțin doi reprezentanți ai organizațiilor pentru protecția animalelor, un reprezentant al societății civile, în perioada 28-30 octombrie, organizează o inventariere anuală a animalelor în azilurile situate în municipiul Chișinău, în scopul numărării vizuale a animalelor. De asemenea, se va analiza dinamica numărului de câini capturați, adoptați pentru perioada raportată.

17.5. În baza documentelor din punctele 17.3 și 17.4, șeful SGPA va elabora anual un Raport în care va fi analizată dinamica indicatorilor numărului și migrației animalelor în raza municipiului pentru perioada de referință până la 31 decembrie, și va elabora un plan anual de activitate, structurat pe luni).

17.6. Toată informația din punctele 17.3. și 17.4. și Raportul SGPA este public și accesibil, plasat cel târziu la data de 10 ianuarie, pe pagina de web a SGPA.

18. CONTROLUL RESPECTĂRII PREZENTULUI REGULAMENT

18.1. Primăria

18.1.2. Creează SGPA, responsabil de supravegherea și protecția animalelor și asigură buna funcționare a acestuia.

18.1.3. Responsabilitățile SGPA

- Controlul, protecția și regularea numărului animalelor de companie și a celor fără stăpân, prin metode umane în mun. Chișinău
- Primirea și înregistrarea cererilor pentru Capturarea animalelor.
- Primirea plângerilor din partea cetățenilor privind manifestarea cruzimii față de animale.
- Primirea cererilor privind acordarea ajutorului animalelor viața cărora se află în pericol.
- Primirea cererilor privind colectarea cadavrelor de animale.
- Efectuarea monitorizării respectării cerințelor prezentului Regulament și a altor acte normative în domeniul întreținerii animalelor domestice și sălbatice

- (exotice) de către persoane juridice și persoane fizice. De asemenea, să efectueze un al doilea control cu participarea organelor de stat (ANSA, poliție)
- Monitorizarea muncii serviciilor de capturare a animalelor fără stăpân. Monitorizarea activității întreprinderilor municipale care desfășoară activități de capturare, sterilizare, eliberare, înmormântare, înregistrare și întreținere a animalelor (Centrul de capturare și sterilizare, Punctul de deținere temporară, Grădina zoologică, Necropola).
  - Determină teritoriul și asigură cu echipamentul necesar locurile și zonele pentru plimbarea câinilor și terenului pentru antrenarea câinilor.
  - Împreună cu reprezentanții organizațiilor chinologice determină teritoriul și independent furnizează echipamentul necesar.
  - Întreprinde măsuri privind protecția animalelor.
  - Oferă cetățenilor informații privind regulile de întreținere a animalelor domestice, înregistrarea, sterilizarea, asistența privind găsirea animalelor dispărute.
  - Elaborarea deciziilor umane de rezolvarea a problemelor legate de animalele fără adăpost și realizarea lor.
  - Colaborarea cu întreprinderile și organizațiile de stat, de asemenea și cu organizațiile pentru drepturile animalelor cu scopul rezolvării umane a problemelor legate de animale.
  - Dezvoltarea și participarea la elaborarea de acte, regulamente și proiecte de legi care se referă la animale, întreținerea și bunăstarea lor.
  - Introducerea unei singure baze de date a clinicilor veterinare și a serviciilor acestora.
  - Elaborarea și introducerea programului municipal pentru adopția animalelor.
  - Administrarea site-ului web al SGPA, prin postarea informațiilor referitoare la activitățile departamentului și a informațiilor despre: animalele capturate, pierdute, găsite, locurile unde au fost capturate (adresa, raionul și fotografia), cu baza de date de înregistrare etc.
  - Colaborează cu organizațiile pentru protecția animalelor, sprijină activitățile lor și dezvoltă împreună planuri și activități în domeniul controlului și protecției animalelor.
  - Organizează programe de voluntariat la SGPA.
  - Până la sfârșitul lunii septembrie, SGPA trebuie să propună bugetul necesar pentru diferite activități în următorul an fiscal.
  - Elaborează publicitate socială și desfășoară activități educațional-informative cu cetățenii pe tema atitudinii umane și responsabile față de animale.
  - Execută alte activități care vizează controlul și protejarea animalelor.

18.1.4. Personalul SGPA este selectat prin concurs deschis, în baza legislației naționale.

18.1.5. Anual, primăria elaborează și lansează programe subvenționate pentru înregistrarea și sterilizarea câinilor fără rasă.

18.2. Organizațiile locale

18.2.1. Organizațiile locale, indiferent de forma de proprietate și subordonare (inclusiv întreprinderile de gestionare a fondului locativ, departamentul de locuințe, condominiile, asociațiile):

18.2.2. Întrețin curățenia în curțile și teritoriile adiacente.

18.2.3. Destășurarea consultărilor explicative în rândul populației, pentru a preveni bolile comune ale animalelor, care se transmit oamenilor, precum și referitor la necesitatea sterilizării animalelor domestice

18.2.4. Mențin intrările în subsolurile clădirilor de locuit în stare închisă.

18.2.5. Mențin la discreție gurile de ventilație deschise, fără gratii.

18.2.6. Anunță SGPA despre prezența câinilor fără adăpost pe teritoriul deservit, asistând la capturarea acestora.

18.2.7. Acordă asistență în efectuarea măsurilor antiiepizootice.

18.2.8. Informează SGPA despre numărul de animale de companie deținute pe teritoriul care aparține întreprinderii respective de gestionare a fondului locativ.

18.2.9. Informează autoritățile competente cu privire la încălcarea prevederilor prezentului Regulament, în scopul atragerii la răspundere a proprietarilor de animale.

18.2.10. Este interzis întreprinderilor de gestionare a fondului locativ și altor organizații, persoanelor fizice să desfășoare, în mod independent, orice activități care vizează reducerea numărului de animale fără stăpân, precum și închiderea, blocarea, îngroparea, înecarea pisicilor și câinilor în subsoluri și alte încăperi.

18.3. Organizațiile obștești care activează în domeniul protecției animalelor contra abuzurilor:

18.3.1. Inițiază, elaborează și participă la elaborarea proiectelor de acte normative referitoare la deținerea animalelor și la protejarea lor contra abuzurilor și tratamentelor inumane.

18.3.2. Au dreptul de acces la organizațiile care prestează servicii de capturare și deținere temporară a animalelor, precum și la procesul de capturare, întreținere, sterilizare și eutanasiere a animalelor. De asemenea, au acces la orice informație privind activitatea organizațiilor respective.

18.3.3. Au dreptul să inițieze, să documenteze și să participe în cadrul vizitelor de verificare privind respectarea prevederilor prezentului Regulament de către persoanele juridice și fizice. În caz de necesitate, aceștia trebuie să dețină și să prezinte documente care să confirme că sunt reprezentanți ai organizației pentru protecția animalelor sau un certificat de inspector public.

18.3.4. Contribuie la desfășurarea acțiunilor antiepidemiologice și epidemiologice municipale.

18.3.5. Contribuie la organizarea și desfășurarea măsurilor de informare a populației: prelegeri tematice, seminare, conferințe, expoziții, în scopul asigurării educației populației despre tratamentul uman al animalelor.

18.3.6. Promovează sterilizarea animalelor fără stăpân.

18.3.7. Promovează voluntariatul.

18.3.8. Participă la luarea deciziilor care necesită discuții colegiale și consultații profesionale privind atitudinea față de animale și protecția lor de cruzime.

19. RESPONSABILITATEA PERSOANELOR CARE DEȚIN ANIMALELE DE COMPANIE

19.1. Persoanele fizice și juridice care dețin animale de companie sunt obligate să respecte cu strictețe prevederile legislației Republicii Moldova și să nu admită încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte persoane fizice și juridice și să nu pună în pericol siguranța oamenilor și a animalelor.

19.2. Persoanele fizice și juridice care dețin animale de companie poartă răspundere, conform legislației Republicii Moldova, pentru:

- deținerea de câini și pisici în locuri interzise de lege, în condiții antisanitare sau condiții care dăunează sau pot dăuna sănătății/vieții animalelor, sau deținerea lor într-un număr mai mare decât este permis de reglementări, deținerea câinilor neînregistrați, accesul în locurile publice sau plimbatul câinelui fără lesă și botniță (cu excepția câinilor care au o remarcă specială în documentele de înregistrare) sau plimbatul în afara teritoriilor special amenajate;
- cruzimea manifestată față de animale, torturarea lor, instigarea unui animal împotriva altuia (cu excepția câinilor de vânătoare) sau provocarea acțiunilor, care au dus la suferința, producerea traumelor sau decesul lor;
- încălcarea normelor privind carantina animalelor și a altor cerințe sanitare veterinare;
- încălcarea normelor privind amenajarea și asigurarea curățeniei și ordinii publice în municipiul Chișinău;
- încălcarea normelor prezentului Regulament.

19.3. Aplicarea amenzilor sau altor sancțiuni nu scutește persoanele vinovate de despăgubiri pentru daunele provocate altei persoane sau unui animal ca urmare a încălcării clauzelor din acest regulament în modul prevăzut de legislația Republicii Moldova.

19.4. Prejudiciul cauzat sănătății oamenilor sau daunele materiale provocate de animale, se compensează, în conformitate cu legislația în vigoare, de către persoanele care dețin animale de companie.

19.5. Serviciile de capturare a animalelor poartă răspundere pentru decesul sau rănirea animalelor în urma capturării și deținerii lor temporare, conform legislației în vigoare.

20. DISPOZIȚII FINALE

20.1. Prezentul Regulament intră în vigoare la data publicării în publicația oficială.

20.2. Primăria va asigura tot suportul necesar pentru buna SGPA

20.3. În termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, toate persoanele care dețin animale de companie, sunt obligate să le înregistreze în modul prevăzut de prezentul Regulament.

20.4. Proprietarii animalelor de pradă, veninoase sau exotice pasibile de înregistrare, trebuie să le înregistreze în termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

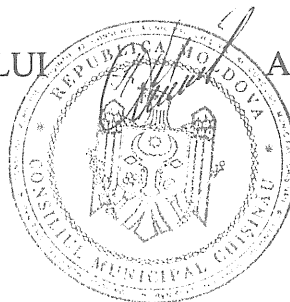
20.5. Autoritățile publice locale în colaborare cu reprezentanții asociațiilor chinologice identifică terenurile/teritoriile speciale pentru plimbarea câinilor, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

20.6. SGPA în colaborare cu asociațiile chinologice elaborează și aprobă programul de instruire pentru proprietarii și câinii lor de o anumită rasă, inclusiv și modelul de certificat care să confirme originea lor, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

20.7. Autoritățile publice locale sunt obligate să procure sau să elaboreze împreună cu CIA (Centrul Informațional Agricol) o bază de date electronică pentru înregistrarea animalelor de companie, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

SECRETAR INTERIMAR AL CONSILIULUI

Alexandra MOȚPAN

Anexa nr. 2
la decizia Consiliului municipal Chișinău
nr. 4/4 din 17 septembrie 2019

REGULAMENT
privind capturarea, transportarea, evidența
și îngrijirea câinilor și a pisicilor
fără supraveghere și fără stăpân din
municipiul Chișinău

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Prezentul Regulamentul are scopul de a asigura securitatea vieții și a sănătății oamenilor, consolidarea moralității și atitudinii umane a societății, protecția animalelor împotriva suferințelor și decesului ca urmare a tratamentului crud aplicat față de acestea, precum și protecția drepturilor acestora.

1.2. Prevederile prezentului Regulament se aplică în relațiile care apar în legătură cu deținerea animalelor de companie și a comportamentului persoanelor fizice și juridice față de acestea, cu orice tip de proprietate (cu excepția instituțiilor Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, organului executiv central responsabil de securitatea frontierelor de stat și organului executiv central din domeniul vamal).

1.3. Prezentul Regulament se bazează pe următoarele principii:

- atitudinea umană față de animale;
- protecția animalelor împotriva cruzimii;
- evidența și controlul numărului de animale prin metode umane;
- asigurarea condițiilor adecvate pentru coabitarea armonioasă a oamenilor și animalelor în municipiul Chișinău.

1.4. Prezentul Regulament poate fi revizuit în cazul adoptării altor acte normative și de reglementare în acest domeniu, în conformitate cu legislația în vigoare.

2. Scopurile, obiectivele și principiile de lucru cu animalele fără supraveghere și fără stăpân

2.1. Scopurile de lucru cu animalele fără supraveghere și fără stăpân din municipiul Chișinău constau în:

- asigurarea unui nivel sanitar epidemiologic corespunzător a bunăstării populației;
- promovarea și asigurarea unui tratament uman față de animale;
- gestionarea numărului de animale fără supraveghere și fără stăpân;
- returnarea animalelor pierdute proprietarilor;
- transmiterea animalelor în grija noilor proprietari.

2.2. Lucrul cu animalele fără supraveghere și fără stăpân se efectuează în conformitate cu respectarea principiilor unui tratament uman față de animale, excluzând cruzimea față de acestea.

2.3. Informația despre animalele fără supraveghere și fără stăpân capturate este accesibilă și deschisă. Proprietarul, persoanele fizice și organizațiile interesate pot apela la Serviciul de Gestionarea și Protecție a Animalelor (în continuare - SGPA): sau la Contractorul responsabil pentru capturarea și întreținerea animalelor fără supraveghere și fără stăpân, pentru obținerea informațiilor veridice despre animalele capturate.

2.4. Capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân pe teritoriile închise ale întreprinderilor și organizațiilor se desfășoară în baza unui contract. Acordarea serviciilor agenților economici (capturare, sterilizare, înregistrare și vaccinare împotriva rabiei) se efectuează de către SGPA în baza tarifelor stabilite de către Primăria municipiului Chișinău.

3. Definirea termenilor

Azil de animale - loc de întreținere a animalelor fără adăpost, pierdute sau abandonate, special alocat și amenajat pentru întreținerea animalelor;

Capturarea animalelor - set de măsuri pentru prinderea și transportul animalelor la punctul pentru deținere temporară sau azil;

Câini și pisici nesupravegheate și fără stăpân (fără adăpost) - animale rămase fără îngrijirea omului și fără supraveghere directă din partea stăpânului (proprietarului), aflate în stradă sau în alte locuri publice, fără însoțitor (în continuare - animale nesupravegheate și fără stăpân).

Contractor - persoană juridică sau întreprinzători individuali, care încheie un contract de stat (Acord) privind executarea de lucrări, servicii sau executarea unor împuterniciri de stat pentru capturarea, transportul, crotalierea, sterilizarea animalelor nesupravegheate și fără stăpân, îngrijirea lor în punctul pentru deținerea temporară;

Cruzime față de animale - neasigurarea condițiilor zooigienice de întreținere a animalelor, fapt care ar putea pune în pericol viața sau sănătatea lor, precum și cauzarea intenționată de dureri și suferințe animalului, cu excepția cazurilor de autoapărare.

Curator - Persoana care își asumă oficial responsabilitatea pentru un anumit/e animal/e fără adăpost. Persoana care asigură animalele cu apă, mâncare, servicii veterinare.

Serviciul de Gestionarea și Protecția Animalelor – Serviciu din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, autorizată de Consiliul municipal să soluționeze problemele privind controlul și protecția animalelor (în continuare - SGPA);

Eutanasia – Metodă de provocare (de către veterinar) a morții animalului prin procedee rapide și nedureroase, prin injecția medicală, fără a-i provoca sentimente de anxietate sau frică. În sensul prezentului Regulament, eutanasia reprezintă o excepție.

Persoană care deține un animal de companie - persoană juridică sau fizică, care îngrijește animalul, în baza dreptului de proprietate sau a altor drepturi care nu contravin legislației în vigoare a Republicii Moldova;

Punct pentru deținerea temporară a animalelor fără supraveghere și fără stăpân - loc special destinat și amenajat pentru deținerea temporară a animalelor confiscate sau înstrăinate într-un alt mod, precum și a animalelor găsite sau capturate, fără supraveghere și fără stăpân, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

Semne de posesiune asupra animalului – indici și semne care arată faptul că animalul poate avea proprietar - zgardă, datele înregistrării, jeton cu adresă, medalion, șampilă, cip electronic aspect fizic îngrijit ș.a.m.d.

Solicitant - Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie din cadrul Primăriei municipiului Chișinău sau organizație pentru protecția animalelor, temporar autorizată de Primăria municipiului Chișinău să primească cererile de capturare și să efectueze alte acțiuni referitoare la animale, în baza unui contract.

Sterilizarea (castrarea) animalelor - intervenție chirurgicală efectuată sub anestezie, pentru privarea femelelor și masculilor de posibilitatea de a se reproduce;

Ucidere brutală a animalelor - privarea de viață a animalelor, fără utilizarea medicamentelor veterinare corespunzătoare (inclusiv substanțele narcotice), înregistrate în Republica Moldova, sau a altor metode fizice sau chimice care nu evită starea de frică și de durere a animalului.

Voluntar – persoană care, gratuit și binevol, oferă asistență, ajutor și cooperează cu insituțiile/asociațiile abilitate în ceea ce ține de evidența, întreținerea, socializarea animalelor, căutarea de noi proprietari pentru acestea etc.

4. Capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân

4.1. Dispoziții generale

4.1.1. Prioritar se asigură capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân care sunt agresive, celor care trăiesc pe teritoriul parcurilor publice, grădinițelor, precum și câinilor pierduți care dețin semne de proprietate.

4.1.2. Capturarea se efectuează doar în baza ordinului pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân, emis de către Solicitant.

4.1.3. În timpul operațiunilor pentru capturarea animalelor, echipa pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân trebuie să dețină ordinul pentru capturare.

4.1.4. Organizațiile de orice formă de proprietate (cu excepția reprezentanților azilurilor pentru animale și a organizațiilor pentru protecția animalelor) nu au dreptul în mod independent să gestioneze numărul de câini și de pisici fără supraveghere și fără stăpân.

4.1.5. Contractorilor și echipelor pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân le este interzis:

- să se deplaseze pentru capturarea animalelor fără ordinul pentru capturare;
- capturarea animalelor care nu sunt specificate în ordinul pentru capturare;
- maltratarea animalelor în timpul operațiunilor de capturare (bătaie, strangulare, mutilare, rănire, cauzarea durerilor inutile, suferinței, împușcatul, otrăvitul etc.);
- acceptarea cererilor pentru capturare direct de la persoane fizice și juridice;

- gestionarea în mod independent a numărului de animale de pe teritoriul municipiului și capturarea acestora fără ordinul pentru capturare eliberat de către Solicitant;
- efectuarea capturării animalelor fără supraveghere în prezența copiilor în locuri publice, cu excepția cazurilor în care animalul prezintă un pericol pentru public;
- scoaterea animalelor din apartamente, de pe teritoriul proprietății private, fără o hotărârea a instanței de judecată (cu excepția situației din punctul 4.1.6);
- scoaterea câinilor de la legătore din fața magazinelor, farmaciilor, blocurilor locative, precum și din alte locuri publice. Excepție face cazul când animalul este abandonat pentru o lungă perioadă de timp: când există dovezi că animalul este lăsat fără supraveghere mai mult de 3 ore. În acest caz, scoaterea animalului de la legătore are loc în prezența reprezentanților organelor de poliție cu efectuarea înregistrării video;
- atribuirea posesiei asupra animalului capturat, precum și vinderea ulterioară a acestuia unor persoane fizice sau juridice;
- utilizarea substanțelor și preparatelor farmaceutice interzise, care nu sunt înregistrate în Republica Moldova;
- utilizarea de momeli otrăvitoare;
- utilizarea altor metode de capturare, care în procesul de capturare supun animalul unui tratament crud sau degradant.

4.1.6. În cazul în care viața animalului este în pericol și se află pe teritoriul unei proprietăți private sau într-un automobil, și există dovezi că animalul este abandonat și suferă (de sete, supraîncălzire, foame, lipsă de aer etc.), Contractorul este în drept să ia animalul, dar numai în prezența reprezentanților organelor de poliție, cu efectuarea înregistrării video.

4.1.7. Personalul Contractorului este obligat să respecte normele de tratare umană a animalelor în timpul operațiunilor de capturare și de transportare a animalelor.

4.1.8. Animalele fără supraveghere și fără stăpân sunt capturate vii, fără a le cauza vătămări.

4.2. Organizarea activității privind capturarea animalelor

4.2.1. La acțiunile pentru capturarea animalelor se admite doar personalul care nu se află la evidența dispensarelor de psihiatrie și a celor narcologice și au susținut instructajul inițial în cadrul organizației respective.

4.2.2. Personalul care participă în cadrul acțiunilor pentru capturarea animalelor este obligat să transporte animalele până la punctul pentru deținere temporară în ziua în care animalele au fost capturate.

4.2.3. În cadrul operațiunilor de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân, fără utilizarea echipamentului de imobilizare, echipa pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân va include:

- 1 persoană - șoferul care participă în cadrul operațiunilor de capturare;

- 1 persoană – chinolog, care participă în cadrul operațiunilor de capturare;
- 1 persoană - reprezentantul organizației pentru protecția animalelor, voluntar (în cazul în care există o solicitare din partea lor).

4.2.4. În cadrul operațiunilor de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân, cu utilizarea echipamentului de imobilizare, echipa pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân va include:

- 1 persoană - șoferul care participă în cadrul operațiunilor de capturare;
- 1 persoană - medicul veterinar;
- 1 persoană - chinolog, care participă în cadrul operațiunilor de capturare;
- 1 persoană - reprezentantul organizației pentru protecția animalelor, voluntar (în cazul în care există o solicitare din partea lor).

4.2.5. În timpul operațiunilor pentru capturarea animalelor, membrii echipei pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân, sunt obligați să dețină o legitimație de serviciu care să confirme relația lor de muncă cu Contractorul și să o prezinte la solicitarea cetățenilor, precum și să prezinte ordinul pentru capturare.

4.2.6. Echipa pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân trebuie să dispună de următoarele echipamente de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân:

- scaner pentru verificarea existenței cipului electronic la animal;
- plasă pentru prinderea câinilor;
- plasă pentru prinderea pisicilor;
- plasă cu ochiuri de cel mult 100 mm (20 x 2 m);
- bucle pentru prinderea câinilor;
- cuști pentru câini;
- cuști pentru pisici;
- capcană pentru câini;
- alte dispozitive similare;
- dispozitiv pentru imobilizarea animalelor în mediul urban (tuburi pneumatice cu seringi zburătoare pentru injectare);
- dispozitiv veterinar care lansează săgeți zburătoare pentru injectare;
- set de substanțe medicamentoase imobilizatoare.
- aparate foto, pentru fotografierea animalelor capturate.
- camera video, pentru efectuarea înregistrărilor video în cazul care viața animalului este în pericol și este necesar accesul într-o zonă privată sau în cazul în care este eliberat dintr-un lanț.

4.2.7. Mijloacele pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân trebuie să fie în stare bună de funcționare, în conformitate cu documentația tehnică însoțitoare.

4.2.8. Se interzice folosirea mijloacelor improvizate pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân, fără acordul în scris al organului abilitat de inspecție veterinară.

4.2.9. Operațiunile pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân sunt desfășurate cu condiția că personalul Contractorului este îmbrăcat în haine speciale de protecție: costum de bumbac, mănuși din piele. Suplimentar, pe timp de iarnă, vor mai purta: o jachetă de bumbac termoizolantă cu căptușeală, pantaloni de bumbac cu căptușeala termoizolantă.

4.2.10. Pe costum și pe sacou, pe spate, este aplicată înscrierea clară și lizibilă a denumirii și a numărului de telefon al Contractorului care efectuează capturarea animalelor. Pantalonii sunt prevăzuți cu benzi reflectorizante.

4.2.11. Activitatea echipei pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân constă în:

- primirea ordinelor pentru capturare și stabilirea traseului;
- acțiunile prealabile, inclusiv alimentarea cu combustibil a mijlocului de transport special și pregătirea dispozitivului persoanelor-chinologi care participă în cadrul operațiunilor pentru capturare;
- dacă este cazul, întâlnirea cu părțile interesate: reprezentanții reclamantului, reprezentantul SGPA, curatorul animalului, reprezentanții organizației pentru protecția animalelor etc.;
- plecarea spre locul de capturare;
- capturarea animalelor fără supraveghere sau fără stăpân, dacă este cazul, cu imobilizarea animalului;
- verificarea animalului pentru determinarea existenței cipului electronic;
- plasarea animalului capturat în mijlocul de transport, într-o cușcă;
- verificarea corespunderii animalelor capturate cu cele din ordinul pentru capturare;
- transportarea la punctul pentru deținere temporară sau la azil;
- transmiterea animalului la punctul pentru deținere temporară sau la azil.

4.3. Metode de capturare. Cerințe privind imobilizarea animalelor în timpul operațiunilor de capturate

4.3.1. În cazul în care animalul este prins pentru sterilizare sau transfer în azil, atunci în timpul operațiunilor de capturare se recomandă în primul rând de a stabili contactul cu curatorul animalului, care va acorda asistență la capturarea și plasarea animalului în cușcă.

4.3.2. În cazurile în care este imposibil de a antrena curatorul în scopul acordării asistenței sau este imposibil de a stabili contactul cu animalul, capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân se desfășoară folosind plase, bucle.

4.3.3. În cazurile în care este dificil de a captura animalul cu ajutorul plasei, buclelor, se admite utilizarea capcanelor cu momeală.

4.3.4. Se interzice utilizarea cătușelor și altor instrumente traumatizante pentru a lucra cu animalele.

4.3.5. În acele cazuri în care este imposibil de a captura animalul cu ajutorul metodelor descrise mai sus, se va aplica imobilizarea animalului.

4.3.6. Imobilizarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân cu ajutorul antipsihoticelor cu utilizarea armelor pneumatice sau săgeților zburătoare pentru injectare se va efectua strict sub supravegherea medicului veterinar.

4.3.7. Utilizarea antipsihoticelor pentru imobilizarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân este admisă doar în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

4.3.8. Substanțele utilizate în scopul imobilizării animalelor trebuie să fie sigure atât pentru oameni cât și pentru animale, și să fie aprobate spre utilizare de legislația Republicii Moldova. Este interzis utilizarea preparatelor relaxante în timpul capturării animalelor.

4.3.9. Imobilizarea animalului în timpul capturării se realizează prin utilizarea seringilor zburătoare pentru injectare trase din arme pneumatice sau săgeților zburătoare pentru injectare, lansate din dispozitive speciale veterinare.

4.3.10. După fiecare utilizare, aceste seringi și săgeți trebuie să fie sterilizate.

4.3.11. Consumul estimat de seringi sau săgeți pentru imobilizarea unui animal constituie 1.5 bucăți, luând în considerare ratările, pierderile etc.

4.3.12. Perioada de utilizare a seringilor sau a săgeților cu referire la procedurile de imobilizare, constituie 10 animale.

4.3.13. Atunci când imobilizarea animalelor se face cu ajutorul seringilor zburătoare se recomandă utilizarea antipsihoticelor, pentru care sunt necesare obținerea unei autorizații, în conformitate cu prevederile legale.

4.3.14. Pentru a anestezia mai rapid animalul și pentru a reduce concentrația componentelor, se recomandă utilizarea combinațiilor de anestezice în doze corespunzătoare greutatei animalului. Utilizarea anestezicilor combinate permite reducerea toxicității și reduce riscul efectelor secundare.

4.3.15. Este interzisă utilizarea miorelaxantelor și a ditilinei la capturarea animalelor.

4.3.16. Nu se admite supradozajul substanțelor narcologice, în timpul imobilizării animalelor fără supraveghere și fără stăpân cu ajutorul seringilor zburătoare.

4.3.17. Medicul veterinar stabilește doza preparatului utilizat pentru imobilizarea animalului în funcție de greutatea animalului care urmează a fi capturat și umple seringă cu preparate.

4.3.18. În timpul operațiunilor de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân cu utilizarea substanțelor farmaceutice, medicul veterinar va acorda asistență medicală animalului capturat nesupravegheat.

4.3.19. Șoferii mijlocului de transport special trebuie să fie instruiți, pentru a oferi primul ajutor animalelor bolnave și rănite.

4.3.20. În caz de necesitate, în cadrul operațiunilor de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân, conducătorul mijlocului de transport special și medicul veterinar care participă în cadrul operațiunilor de capturare, sunt obligați să acorde primul ajutor medical.

4.3.21. În scopul planificării de către Contractor a cheltuielilor necesare pentru preparatele pentru imobilizarea animalelor, se va face un calcul reieșind din greutatea medie a unui câine de 20-25 kg și greutatea medie a unei pisici de 3.0-3.5 kg. Dozarea preparatului se face în conformitate cu recomandările producătorului preparatului. Consumul de medicamente este planificat conform datelor fișei tehnice pentru capturarea animalelor.

4.3.22. Imobilizarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân cu ajutorul antipsihoticelor cu folosirea armelor pneumatice sau săgeților zburătoare pentru injecție nu este aplicabilă în cazul capturării puilor de câini și pisici, întrucât pot fi grav rănite.

4.4. Întocmirea cererilor și ordinelor pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân

4.4.1. Cererile de la persoanele fizice și persoanele juridice (în continuare - reclamant) pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân se prezintă în scris, la dispeceratul Solicitantului.

În cazul unei amenințări, unui risc pentru viața omului sau a animalului, cererea pentru capturare poate fi transmisă și prin telefon, cu comunicarea datelor necesare pentru completarea cererii în formă stabilită. Reclamantul este responsabil pentru apelul fals, plătind costurile asociate înregistrării apelului fals, și de acțiunile desfășurate ca urmare al acestuia.

4.4.2. Toate cererile pentru capturarea animalelor, acceptate de către Solicitant la telefon și toate convorbirile cu reclamantii se înregistrează (înregistrări audio). Datele de înregistrare sunt stocate timp de cel puțin 1 an.

4.4.3. Reprezentantul Solicitantului porcede la soluționarea cererilor pentru capturare primite, în funcție de gravitatea situației: imediat - în caz de urgență sau în cazul în care situația nu este urgentă - în termen de 24 de ore de la primirea cererii.

4.4.4. Cererile sunt înregistrate în Registrul special al cererilor pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără adăpost (în continuare - Registrul). Numărul de referință al cererii este atribuit la momentul înregistrării în Registrul, în ordinea consecutivă, începând cu data de 1 ianuarie și până la data de 31 decembrie inclusiv al fiecărui an. Toate cererile primite trebuie să fie înregistrate în baza de date electronică.

4.4.5. Reprezentantul Solicitantului efectuează analiza necesară a cererilor pentru capturare primite, se deplasează la fața locului pentru examinarea situației, concretizarea detaliilor suplimentare, se întâlnește cu reclamantul pentru identificarea

animalului, oferă soluții alternative, evaluează oportunitatea capturării, iar apoi aprobă cererea pentru capturare a animalului. În cazul refuzului, trebuie să se specifice în cerere cauza respingerii.

În cazul în care cererea pentru capturare a fost depusă cu referire la un câine care se află în custodia unui curator (un câine cu crotalie) cererile pentru capturare se examinează în mod obligatoriu, în prezența curatorului.

4.4.6. Reprezentantul Solicitantului are dreptul de a respinge cererea pentru capturare, în cazul în care consideră insuficientă justificarea acesteia sau nu corespunde realității.

4.4.7 În cazul în care animalul este caracterizat de către reclamant prin prezența unui comportament agresiv, la cererea pentru capturare a animalului, Solicitantul anexează în mod obligatoriu plângerile în scris ale locatarilor, cu indicarea obligatorie a adreselor și numerelor de contact ale acestora, precum și o descriere detaliată a câinelui, inclusiv o fotografie a acestuia (dacă este) și a habitatului respectiv.

4.4.8. În baza cererilor pentru capturare înaintate de către persoanele fizice și juridice, reprezentantul Solicitantului întocmește ordinul pentru capturarea câinilor fără supraveghere și fără stăpân, cel puțin de două ori pe săptămână și transmite datele din ordinul pentru capturare Contractorului. Ordinele pentru capturare a animalelor fără supraveghere și fără adăpost sunt semnate de către șeful Solicitantului.

4.4.9. Solicitantul ține evidența ordinelor pentru capturare în Registrul ordinelor pentru capturare emise.

4.4.10. Solicitantul transmite ordinul pentru capturare Contractorului pe suport de hârtie, sub semnătura Contractorului, indicând data primirii. Ordinele pentru capturare pot fi trimise de către Solicitant Contractorului prin e-mail, scanate, cu transmiterea ulterioară a originalelor în termen de 7 zile calendaristice. În cazul în care Solicitantul nu poate transmite ordinea pentru capturare Contractorului, se admite ca reprezentantul Contractorului să primească ordinul prin procură, contrasemnată de către șeful sau contabilul-șef al Contractorului.

4.4.11. În caz de necesitate urgentă, și dacă nu pot fi utilizate mijloacele de comunicare menționate mai sus, ordinul pentru capturare poate fi transmis Contractorului prin telefon, cu transmiterea ulterioară a originalelor în scris, în termen de 7 zile calendaristice.

4.4.12. Solicitantul este obligat să monitorizeze executarea cererilor pentru capturare transmise Contractorului cu includerea înscririlor respective în Registrul cererilor pentru capturare, în baza informațiilor primite de la Contractor.

4.4.13 În cazul în care Contractorul nu a desfășurat în totalitate volumul de capturare conform ordinelor primite, reprezentantul Solicitantului, după stabilirea cauzelor și confirmarea necesității capturării animalelor, perfectează un nou ordin pentru Contractor.

4.4.14. Doar Solicitantul are dreptul să accepte cererile pentru capturare de la persoanele juridice și fizice, de a perfecta ordinul pentru capturare și de a le transmite Contractorului spre executare.

4.4.15. Contractorul, imediat după capturarea animalului, în baza ordinelor pentru capturare, întocmește Raportul de capturare, în mai multe exemplare, unul dintre care este transmis Solicitantului, exemplarele rămase - Contractorului, punctului pentru deținere temporară. Documentele aferente operațiunilor de capturare sunt păstrate timp de 1 an.

4.4.16. În cazul decesului animalului în timpul operațiunilor de capturare sau transportare, Contractorul întocmește actul de deces al animalului fără supraveghere și fără stăpân, și îl transmite Solicitantului. Contractorul va transporta cadavrul la laboratorul veterinar al municipiului pentru examinare post-mortem.

4.4.17. În momentul transmiterii animalelor capturate azilului, reprezentanții Contractorului și ai azilului vor întocmi actul de primire și predare a animalului la azil, pentru fiecare animal în două exemplare, unul - pentru Contractor (ulterior fiind transmis SGPA) și unul - pentru azil.

4.4.18. Atunci când animalul capturat se restituie fostului proprietar la locul de capturare, reprezentanții Contractorului și proprietarul trebuie să întocmească actul de predare- primire a animalului.

5. Transportarea animalelor capturate

5.1. Animalele capturate vor fi transportate:

- a. în cazul animalelor fără microcip și alte semne de proprietate - la punctul pentru deținere temporară;
- b. în cazul animalelor care dețin microcip și altor semne de proprietate, echipa pentru capturare va contacta prin intermediul telefonului Solicitantul pentru informații privind existența proprietarului animalului capturat, după care:
  - în cazul în care proprietarul animalului, este imposibil de contactat prin telefon sau în cazul refuzului proprietarului de a lua animalul - acesta este transportat la punctul pentru deținere temporară;
  - în cazul în care proprietarul animalului este identificat, echipa pentru capturare îl informează telefonic, și în cazul disponibilității proprietarului de a lua animalul de la locul de capturare, în timp de 15 minute de la apel - animalul este înmânat proprietarului, în cazul în care proprietarul refuză să ia animalul sau nu are posibilitate să îl ia în timp de 15 minute - animalul este transportat la punctul pentru deținere temporară.
- c. în cazul capturării unui animal fără supraveghere și fără stăpân, în baza unei cereri pentru capturare, primit de la un azil sau de la o organizație pentru protecția animalelor, animalul capturat este transportat la azil.

5.2. Transportul animalelor fără supraveghere și fără stăpân capturate, trebuie să fie efectuat cu mijloace de transport dotate în mod corespunzător.

5.3. După capturare, animalul este plasat într-o cușcă individuală, care este încărcată în mijlocul de transport special, transportat la punctul pentru deținere temporară sau la azil. Este interzis transportul animalelor fără a fi plasat în cuști individuale.

5.4. Cuștile pentru transportul animalelor trebuie să fie selectate în funcție de mărimea animalului. Cușca trebuie să fie întotdeauna mai lungă decât corpul animalului. Cuștile trebuie să fie confecționate din materiale durabile. Pot fi folosite și cuștile din masă plastică.

5.5. În timpul transportului, cuștile individuale trebuie să fie fixate în mod corespunzător pentru a preveni mișcarea lor în timpul deplasării mijlocului de transport.

5.6. Cuștile trebuie să corespundă standardelor și altor documente tehnice.

5.7. Pentru transportul animalelor capturate la punctul pentru deținere temporară sau în azil, trebuie utilizate mijloace de transport dotate în mod corespunzător pentru a asigura un nivel de confort și de siguranță pentru personal și pentru animale, precum și o manevrabilitate înaltă.

5.8. Mijlocul de transport special trebuie să fie în stare tehnică bună.

5.9. Mijlocul de transport special destinat transportării animalelor capturate fără supraveghere și fără stăpân va fi dotat cu un set de cuști portabile pentru pisici și câini într-o cantitate suficientă pentru a satisface ordinul emis, cu lese, zgărzi, botnițe etc., pentru a fi utilizate în caz de necesitate.

5.10. În timpul încărcării, transportării și descărcării animalelor vor fi utilizate dispozitive și tehnici care să prevină traumatizare, rănirea sau moartea animalelor.

5.11. Mijlocul de transport special destinat transportării animalelor capturate, fără supraveghere și fără stăpân va asigura siguranța și protecția animalelor ținând cont de condițiile meteorologice, fiind prevăzut cu ventilație naturală sau asigurată în mod artificial. Mijlocul de transport special va fi clar marcat cu logo-ul Contractorului și numărul său de telefon.

5.12. În cazul operațiunilor de transport care durează mai mult de 3 ore și temperatura aerului este mai mare de 25 ° C, animalele capturate vor fi asigurate cu apă potabilă.

5.13. Mijlocul de transport special destinat transportării animalelor capturate fără supraveghere și fără stăpân va dispune de un set de medicamente veterinare pentru acordarea asistenței de urgență eventualelor victime care au avut de suferit în procesul de capturare și transportare. Substanțele incluse în setul de medicamente veterinare pentru acordarea asistenței de urgență trebuie să fie admise utilizării pe teritoriul Republicii Moldova.

5.14. Nu este permisă eutanasia animalelor în mijlocul de transport special. În cazul în care animalul suferă într-o măsură extrem de mare, încât este necesară alinarea suferinței acestuia, transportarea la punctul pentru deținere temporară sau la azil se

efectuează sub anestezie, unde medicul veterinar decide asupra eutanasierii animalelor neviabile.

5.15. Zilnic, după finalizarea zilei de muncă, ca urmare a operațiunilor de capturare și transportare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân, mijlocul de transport special, instrumentele, echipamentele, cuștile portabile vor fi curățate și dezinfectate.

5.16. Mijlocul de transport special destinat transportării animalelor capturate va fi dotat cu sistem de urmărire GPS pentru a urmări itinerarul mijlocului de transport în timpul schimbului de lucru (capturarea animalelor). Informațiile despre itinerarele de deplasare a mijloacelor de transport speciale în timpul schimbului de lucru pentru capturarea animalelor vor fi publicate pe pagina de internet a SGPA.

6. Recepția, înregistrarea și evidența animalelor capturate

6.1.1. Fiecare animal care a ajuns la punctul pentru deținere temporară va fi supus unui examen medical veterinar, înregistrat și luat la evidență.

6.1.2. Atunci când un animal a fost adus la punctul pentru deținere temporară de la locul de capturare, medicul veterinar trebuie să primească din partea echipei pentru capturare actul de capturare, să examineze animalul în prezența șoferilor și personalului care au participat la capturarea animalului, și să completeze documentul respectiv cu informații privind starea generală a animalului, dacă acesta are răni, fracturi, contuzii sau alte leziuni corporale. După completarea coloanelor respective, medicul veterinar și persoanele care au participat la capturare semnează pe actul de predare-primire a animalelor.

6.1.3. În cazul în care animalul a fost găsit nesupravegheat lângă punctul pentru deținere temporară, se întocmește actul de primire a animalului în azil, lăsat fără supraveghere, semnat de reprezentanții SGPA și doi reprezentanți ai punctului pentru deținere temporară. În cel mult 3 zile după luarea la evidență a acestui animal, trebuie informate autoritățile publice locale sau organele de poliție.

6.1.4. Medicul veterinar sau reprezentantul SGPA va examina (scana) animalele capturate/primite în ziua capturării/primirii, pentru a vedea dacă nu au vre-un cip electronic implantat anterior sau alte marcaje individuale de identificare.

6.1.5. Înscrierea privind primirea animalului la punctul pentru deținere temporară trebuie inclusă în Registrul de mișcare a animalului în incinta punctului pentru deținere temporară (în continuare - Registrul), în termen de 24 de ore din momentul primirii animalului.

6.1.6. Fișa de evidență a animalului este întocmită de medicul veterinar.

6.1.7. În fișa de evidență, în locul destinat fotografiei, este lipită fotografia animalului (format electronic PDF sau JPEG), care trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

- în fotografie este reprezentat doar un singur animal;
- animalul fotografiat ocupă aproximativ 80% din suprafața fotografiei;
- fotografia conține caracteristici distinctive ale animalului;
- fotografia este color;
- dimensiunea fotografiei este de $37 \times 47 \pm 5\text{mm}$;
- rezoluția fotografiei este de cel puțin 540×360 pixeli;
- imaginea este clară.

6.1.8. Pentru identificarea animalelor plasate în punctele pentru deținere temporară, acestea trebuie să fie marcate - fie cu o lesă inamovibilă cu aplicarea numărului de identificare a animalului, fie cu atașarea unei crotalieră cu aplicarea numărului de identificare, corespunzător Registrului, fie prin altă metodă comodă, fără punerea în pericol a sănătății animalului.

6.1.9. Ulterior, în cazul în care caracteristicile animalului se schimbă în timp, reprezentantul SGPA sau medicul veterinar va include în fișa de evidență a animalului schimbările corespunzătoare.

6.1.10. Faptul plecării animalului din punctul pentru deținere temporară trebuie indicat, de către medicul veterinar, în Registru și în fișa de evidență, în cel mult 6 ore din momentul plecării animalului.

6.1.11. Plecarea animalelor din punctele pentru deținerea temporară are loc în conformitate cu prezentul Regulament, în următoarele cazuri:

- transmiterea animalului fostului sau noului stăpân;
- transmiterea animalului în grija curatorului;
- întoarcere animalului în habitatul obișnuit;
- transferarea animalului la un azil de animale sub curatelă (tutelă);
- decesul animalului, care este certificat printr-un act de deces al animalului fără supraveghere și fără stăpân sau printr-un act de eutanasiere.

6.2. Alte evidențe obligatorii în punctele pentru deținerea temporară a animalelor

6.2.1. Punctele pentru deținerea temporară a animalelor fără supraveghere și fără stăpân sunt obligate să prezinte rapoarte trimestriale către SGPA (pe numele șefului instituției), conținând date privind mișcarea animalelor în punctul pentru deținere temporară:

- numărul animalelor capturate care au ajuns la punctul pentru deținere temporară în alt mod;
- animale care au fost returnate fostului stăpân;
- animale care au fost transmise unui nou stăpân;
- animale care sunt deținute în punctul pentru deținere temporară;
- animale care au fost returnate în habitatul obișnuit;
- animale care au decedat în momentul capturării, pe parcursul deținerii;
- animale care au fost eutanasiate.

6.2.2. Punctul pentru deținerea temporară a animalelor fără supraveghere și fără stăpân este obligat să asigure:

- registrului de evidență a medicamentelor;
- registrul de evidență a vaccinurilor;
- registrul de evidență a substanțelor utilizate la eutanasierea animalelor;
- registrul de evidență a substanțelor toxice și substanțelor pentru măsurile de dezinfectare;
- registrul de evidență a cipurilor electronice.

6.2.3. Medicul veterinar implicat în activitatea punctului pentru deținere temporară a animalelor trebuie să țină evidența tuturor procedurilor medicale efectuate și să prezinte lunar către SGPA (pe numele șefului instituției) rapoarte privind numărul de animale care au ajuns la punctul de deținere temporară cu leziuni și boli, animale care au fost supuse tratamentului, animalele care au fost sterilizate, vaccinate, deparazitate, marcate cu microcip, incluse în bazele de date a animalelor cu stăpân, supuse eutanasierii.

6.2.4. Documentația cu referire la animalele fără supraveghere și fără stăpân și acțiunile întreprinse cu referire la acestea, privind evidența medicamentelor și a cipurilor electronice se va păstra timp de 1 an, de către Solicitant, Contractor, SGPA, medicul veterinar implicat în activitatea punctului pentru deținere temporară, și se pune la dispoziția organelor competente în cazul controalelor oficiale sau la solicitarea acestora.

7. Returnarea animalelor stăpânilor

7.1. În cazul în care la punctul pentru deținere temporară a fost adus un animal fără supraveghere sau fără stăpân, dar care are un cip electronic, reprezentantul SGPA este obligat să:

1) stabilească identitatea și datele de contact ale stăpânului animalului în conformitate cu baza de date a animalelor cu stăpân;

2) să anunțe stăpânul câinelui timp de maximum 24 de ore de la primirea animalului la punctul pentru deținere temporară prin intermediul telefonului și prin alte mijloace de comunicare, înregistrat în baza de date a animalelor cu stăpân.

7.2. În cazul în care animalul fără supraveghere și fără stăpân capturat are alte semne de marcaj decât cipul electronic, prin intermediul căruia se poate identifica și contacta stăpânul, reprezentantul Solicitantului este obligat să identifice stăpânul animalului respectiv și să-l înștiințeze în cel mult 24 de ore de la plasarea acestuia în punctul pentru deținere temporară.

7.3. În cazul în care semnele de proprietate de pe animal nu conțin informații care i-ar permite reprezentantului SGPA să identifice și să contacteze stăpânul animalului, reprezentantul SGPA întreprinde toate măsurile accesibile pentru a identifica și a

notifica stăpânul, adresându-se după ajutor la cluburile chinologice, cluburi felinologice, crescătorii de câini, la voluntari sau întreprinzând alte acțiuni similar..

7.4. În cazul în care asupra animalului capturat a fost găsit oricare semn de proprietate, datele despre animal din fișa personală (descrierea animalului, numărul său de identificare, locul și data capturării, rasa, sexul, greutatea, culoarea, semnele distinctive, inclusiv semnele de proprietate, fotografia) trebuie să fie publicate, în mod obligatoriu, chiar în ziua capturării animalului, pe pagina de internet a SGPA, la compartimentul Lista animalelor găsite cu semne de proprietate.

7.5. Animalele pot fi restituite posesorilor existenți doar după ce medicul veterinar a efectuat următoarele acțiuni obligatorii:

- examinarea animalului;
- deparazitarea internă și externă;
- vaccinarea;
- înregistrarea animalului în baza de date;
- microciparea.

7.6. Revendicarea animalului din punctul de deținere temporară se realizează în cazul respectării următoarelor condiții:

- Prezentarea unei dovezi care demonstrează posesiunea asupra animalului: pașaportul animalului, înregistrări veterinare, certificat privind vaccinul antirabic, poze comune și altele.
- prezentarea unei copii a buletinului de identitate
- executarea și semnarea formularului de returnare și a acordului privind transferul animalului în proprietate (sub tutelă).
- achitarea serviciilor legate de capturarea, întreținerea, și traratea cu caracter nemedicinal a animalului. Plata se efectuează conform tarifelor stabilite anual de către primăria municipiului Chișinău. Achitarea taxelor se efectuează înainte de returnarea animalului din centrul de deținere temporară.

7.7. Reprezentantul SGPA este obligat să returneze animalele revendicate, în baza cererii de revendicare.

7.8. Proprietarii de animale care au fost anunțați de reprezentanții SGPA că animalul lor se află în punctul pentru deținere temporară sunt obligați să se prezinte la punctul respectiv, să completeze Formularul privind transmiterea animalului în grija stăpânului anterior/pentru adopție (Declarația de responsabilitate) și să preia animalul care îi aparține, timp de 7 zile lucrătoare de la data notificării.

7.9. În cazul în care animalul are stăpân, dar acesta nu vrea să-și recupereze animalul, SGPA îl notifică despre perioada de întreținere a animalului la punctul pentru deținere temporară și despre acțiunile ulterioare (transmierea în azil, adopție, eutonasierea etc). Precum și despre faptul că abandonarea unui animal servește drept motiv pentru atragerea la răspundere a proprietarului animalului pentru abandonarea acestuia.

7.10. În cazul refuzului stăpânului de a lua animalul capturat din punctul pentru deținere temporară, SGPA va trimite ulterior o solicitare către organele de poliție privind inițierea unei anchete și atragerea la răspundere a proprietarului animalului pentru abandonarea animalului.

7.11. Toate conversațiile telefonice referitoare la căutarea și notificarea stăpânului animalului vor fi înregistrate (format audio) și păstrate timp de cel puțin 1 an.

8. Întreținerea animalelor în punctele pentru deținere temporară

8.1. Perioada întreținerii animalelor

8.1.1. Animalele fără supraveghere și cele fără stăpân sunt întreținute la punctul pentru deținere temporară timp de 14 zile lucrătoare din momentul înregistrării în punctul pentru deținere temporară (perioadă denumită în continuare – perioadă de adăpostire), cu excepția cazurilor descrise în punctul 12.9 și a cazurilor când animalul este revendicat de către fostul proprietar sau adoptat de un nou stăpân până la expirarea perioadei de adăpostire.

8.1.2. Partea autorizată de către Solicitant poate prelungi perioada de adăpostire prevăzută în punctul 8.1.1., pentru animalele fără supraveghere și fără stăpân, dacă acestea nu au fost revendicate de proprietar sau adoptate, în cazul în care există suficient spațiu și resurse financiare pentru deținerea acestora.

8.1.3. Extinderea termenului de adăpostire a animalelor în punctul pentru deținere temporară se efectuează în conformitate cu decizia părții autorizate de către Solicitant, în fiecare caz în parte.

8.2. Plasarea câinilor și pisicilor în punctele pentru deținere temporară

8.2.1 În scopul reducerii stresului la care sunt supuse animalele și în scopul prevenirii și combaterii bolilor, animalele sunt plasate separat unele de celelalte, în baza următoarelor criterii:

- a) sănătate;
- b) nivel de agresivitate;
- c) sex;
- d) vârstă.

8.2.2. Pisicile și câinii sunt plasați în secții diferite (pentru câini, pentru pisici). Nu se admite plasarea pisicilor și câinilor în limitele vizibilității unora sau altora.

8.2.3. Pisicile femele trebuie izolate de masculi.

8.2.4. Puii de pisică și cei de câine trebuie izolați de animale adulte (excepție fac mamele puilor). Pisicile care alăptează vor fi plasate împreună cu puii.

8.2.5. Animalele capturate care au semne de proprietate (lesă, jeton etc.) inclusiv microcip, precum și câinii utilitari, câinii de vânatoare, precum și alte animale de rasă capturate, sunt ținute separat de celelalte animale.

8.2.6. Animalele capturate care suferă de boli infecțioase, suspecte de boli deosebit de periculoase, sunt izolate în secții separate (boxe) sau voliere, aflate în regim de carantină. Animalele agresive de asemenea vor fi izolate de alte animale.

8.3. Cerințele față de volierele pentru câini și spațiile pentru pisici

8.3.1. Toate animalele din azil sunt ținute în voliere și în spații cu pardoseli netede, ușor de curățat și de dezinfectat, cu pantă în direcția scurgerii. Materialele din care este confecționată pardoseala trebuie să fie rezistentă la acțiunea dezinfectanților.

8.3.2. Este interzisă plasarea animalelor în spații, voliere, boxe (cuști) în care pardoseala este acoperită cu apă sau alte lichide.

8.3.3. Animalele pot fi ținute atât în voliere individuale, cât și în voliere comune, ținându-se cont de normele de întreținere, specificate în prezenta secțiune.

8.3.4. În cazul în care acest lucru este posibil, în volierele comune din punctul pentru deținere temporară, vor fi plasate animalele capturate în același habitat și care au fost aduse la punctul pentru deținere temporară în aceeași zi.

8.3.5. Toate volierele și cuștile de la punctul pentru deținere temporară vor fi numerotate. Numărul de identificare al volierei sau al cuștii va fi indicat în mod clar, pe o placă din material durabil, fixată pe peretele volierei sau cuștii.

8.3.6. Pe fiecare volieră (cușcă, boxă) în care sunt ținute animalele, trebuie să fie atașată o planșetă pentru notițe.

8.3.7. În fiecare volieră (cușcă, boxă) în care sunt ținute animalele, trebuie să existe așternut pentru animale și vase (care nu pot fi răsturnate) cu apă de băut.

8.3.8. Toate volierele (boxele) trebuie să fie încălzite, fiind căptușite total sau parțial (astfel încât temperatura aerului să fie de cel puțin +7°C în spațiile destinate câinilor și de cel puțin +15°C în spațiile destinate pisicilor).

8.3.9. Punctul pentru deținere temporară trebuie să dispună de un număr suficient de boxe individuale (voliere) destinate animalelor bolnave sau rănite. Animalele bolnave și rănite vor fi izolate în aceste boxe (voliere), pentru a putea fi îngrijite corespunzător pe parcursul întregii perioade de adăpostire. Într-o singură boxă (volieră) nu poate fi ținut mai mult de un animal bolnav sau rănit. Toate boxele din izolator trebuie să fie încălzite/căptușite și ventilate.

8.3.10. În toate spațiile destinate deținerii animalelor, boxe, cuști sau voliere se va asigura ventilația aerului. Ventilarea poate fi una naturală sau poate fi asigurată în mod artificial - cu ajutorul ventilatoarelor de evacuare.

8.4. Caracteristicile volierelor și ale boxelor pentru câini

8.4.1. În secția destinată câinilor, pardoseala volierei (boxei) va fi acoperită cu lemn sau masa plastică, care protejează de frig, precum și așternut și un castron pentru apă care nu poate fi răsturnat. Pe cât este posibil, în timpul alimentării, fiecare animal trebuie să dispună de un castron separat.

8.4.2. Înălțimea pereților volierelor pentru câini trebuie să fie de cel puțin 185 cm.

8.4.3. Volierele pentru câini care sunt amplasate în aer liber trebuie să aibă o cabină căptușită/încălzită și acoperită, precum și un teren îngrădit pentru plimbat, pentru asigurarea nevoilor minime de mișcare ale animalului.

8.4.4. Cușca (cabina) va proteja animalul de frig, precipitații, căldură excesivă și alte fenomene meteorologice. Construcția cuștii (cabinei) va fi astfel concepută încât să asigure o temperatură interioară a aerului de cel puțin +7°C pentru câini (pereți multistrat, cu căptușeală etc.).

8.4.5. Suprafața minimă a volierei amplasate în aer liber pentru fiecare câine va fi de 1m² de spațiu acoperit per câine (cușcă, cabină) pentru odihnă și 2m² spațiu de mișcare per câine (în cazul volierei amplasate în aer liber).

8.4.6. Dimensiunile boxei pentru câini trebuie să corespundă înălțimii și lungimii animalului. Dimensiunea minimă a boxei pentru câini de talie mică este de - 1,5m², pentru câini de talie mare este de - 2,4m².

8.5. Caracteristicile spațiilor pentru pisici

8.5.1. Spațiile destinate pisicilor trebuie să aibă o parte acoperită și încălzită/căptușită pentru a asigura nevoile minime de mișcare ale animalului și un teritoriu adiacent pentru plimbare. Suprafața minimă a spațiului care îi revine pentru 1 pisică este de - 1m². Partea încălzită/căptușită este necesară pentru a proteja pisicile de frig, precipitații, căldură excesivă și de alte fenomene meteorologice pentru a asigura temperatura minimă a aerului în interior de minim +15°C.

8.5.2. La intrare, în spațiul destinat pisicilor se va amenaja un antreu cu pereți de plasă.

8.5.3. Terenul destinat plimbării pisicilor trebuie să fie situat în imediata apropiere a spațiului în care se află pisicile și să fie îngrădit din toate părțile, inclusiv din partea de sus. Suprafața terenului destinat plimbării pisicilor trebuie să fie suficient pentru plimbarea tuturor pisicilor din azil pe parcursul zilei. Numărul pisicilor care se pot plimba în același timp pe teritoriul respectiv este calculat reieșind din necesarul de spațiu de - 1m² per pisică. Pe terenul destinat plimbărilor trebuie amplasate diverse dispozitive de joacă pentru pisici.

8.5.4. Pisicile pot fi plasate în boxe (cabine) separate, compartimente, voliere. Dimensiunea minimă a unei boxe este de 1m² per pisică.

8.6. Cerințe pentru întreținerea câinilor

8.6.1. Pardoseala volierelor va fi acoperită cu rumeguș sau alte materiale (higroscopice, absorbante etc.). Rumegușul trebuie schimbat în fiecare zi în totalitate, în timpul operațiunilor de curățare. Consumul mediu constituie aproximativ 0.8 kg de material/zi de așternut pentru un câine adult și 0.4 kg/zi de material/zi de așternut pentru pui.

8.6.2. Pe timp de iarnă, pentru încălzirea volierelor este folosit fânul (paie), reieșind din necesarul de maxim 50 kg per cușcă (cabină) pe lună. Pe măsură ce se murdărește, fânul (paiele) din voliere va fi schimbat în totalitate. Pentru izolarea termică poate fi folosit și orice alt material accesibil, comod și sigur.

8.6.3. Punctul pentru deținere temporară poate avea unul sau mai multe terenuri îngrădite, care să fie destinate plimbării animalelor și asigurării necesarului de mișcare și nevoilor de comunicare ale acestora.

8.6.4. Toate terenurile destinate plimbării animalelor în aer liber, în cazul în care există asemenea spații, trebuie să fie îngrădite cu un gard și porți cu lacăte pentru a preveni evadarea animalelor.

8.6.5. Dacă acest lucru este posibil, scoaterea la plimbare a câinilor trebuie asigurată de către angajații punctului pentru deținere temporară sau de către voluntari, pe teritoriile special amenajate pentru plimbarea câinilor, unde animalul este adus ținut în lesă.

8.6.6. Sistemul de drenaj al teritoriului destinat plimbării animalelor trebuie să prevină contaminarea cu fecale a teritoriului respectiv și a celor învecinate.

8.6.7. Terenul destinat plimbării câinilor trebuie să fie suficient de spațios pentru a permite plimbarea în timpul zilei a tuturor câinilor din azil. Numărul patrupezilor scoși concomitent la plimbare este calculat reieșind din necesarul de 8m² per câine. Înălțimea gardului ce încercuiește teritoriul pentru plimbare a patrupezilor va fi de cel puțin 2m.

8.6.8. Timpul acordat plimbării câinelui depinde de condițiile meteorologice și starea fizică a patrupezului și trebuie să fie de cel puțin 30 de minute pentru fiecare plimbare. Scoaterea la plimbare a câinilor poate fi asigurată de către voluntari, care pot scoate patrupezii și în afara azilului.

8.6.8. În scopul finanțării bugetare, necesarul de hrană pentru câini se calculează reieșind din greutatea medie a patrupezului întreținut în punctul pentru deținere temporară, și constituie 20-25 kg.

8.7. Cerințe pentru întreținerea pisicilor

8.7.1. Spațiile destinate pisicilor vor fi prevăzute cu așternut pentru animale, litiere cu nisip, castroane care nu pot fi răsturnate. Apa nu trebuie să lipsească niciodată din aceste castroane.

8.7.2. Litierile cu nisip trebuie instalate reieșind din necesarul mediu de 1 litieră la 3 pisici. Litiera trebuie să fie umplută cu nisip igienic.

8.7.3. Curățarea litierelor trebuie efectuată zilnic.

8.7.4. În scopul finanțării bugetare, necesarul de hrană pentru pisici se calculează reieșind din greutatea medie a pisicii întreținute în punctul pentru deținere temporară, și constituie 3,0-3,5 kg.

8.8. Cerințe generale privind hrana animalelor

8.8.1. Câțelușii și motănașii cu vârste cuprinse între 6 - 12 săptămâni trebuie hrăniți de 3-4 ori pe zi.

8.8.2. Câțelușii și motănașii cu vârste cuprinse între 12 săptămâni și 12 luni (juniorii) trebuie hrăniți de 2-3 ori pe zi.

8.8.3. Animalele de peste un an (adulții) trebuie hrăniți o dată pe zi.

8.8.4. Accesul liber la apă a animalelor trebuie asigurat în mod obligatoriu. Se va asigura apă permanentă în vas și va fi schimbată zilnic.

8.8.5. Hrana și apa vor fi curate, fără impurități vizibile.

8.8.6. Animalele sunt adăpate cu apă de la robinet. Hrana și mâncarea pentru animale trebuie să fie proaspătă, iar calitatea lor trebuie să corespundă normelor sanitare. Hrana trebuie să fie sănătoasă, gustoasă și suficientă, din punct de vedere a cantității și valorii nutritive, astfel încât să poată asigura menținerea sănătății, greutatei normale și bunăstării animalului. Apa pentru adăpare trebuie turnată în vase detașabile care nu pot fi răsturnate.

8.8.7. Hrana trebuie împărțită după finalizarea curățeniei încăperilor, volierelor, boxelor (cuștilor) în care sunt ținute animalele.

8.8.8. Se recomandă hrănirea animalelor cu alimente uscate sau conservate.

8.8.9. Cantitatea zilnică de mâncare a unui câine este stabilită, după cum urmează:

În perioada aprilie-septembrie:

- Hrană uscată pentru un câine adult.....400 g/zi
- Hrană uscată pentru un câine junior.....200 g/zi

- Conservă de carne pentru cățeluși.....104 g/3 ori pe zi
- Conservă pentru femelele care alăptează (suplimentar) .....150 g/zi

În perioada octombrie-martie:

- Hrană uscată pentru un câine adult.....450 g/zi
- Hrană uscată pentru un câine junior.....250 g/zi
- Conservă de carne pentru cățeluși.....104 g/3 ori pe zi
- Conservă pentru femelele care alăptează (suplimentar) .....150 g/zi

8.8.10 Pentru scopul finanțării bugetare, necesitățile alimentare pentru câini sunt planificate pe baza greutateii medii a câinelui, care se află la întreținere la centru de îngrijire temporară, de 20-25 kg.

8.8.11. Pisicile sunt hrănite conform recomandărilor medicului veterinar, ținându-se cont de caracteristicile fiziologice, specie, vârstă și sex, precum și recomandările producătorilor de hrană pentru animale, dar nu mai mult de 35g de hrană completă per 1 kg/zi de greutate corporală.

8.8.12. Medicul veterinar poate prescrie hrană dietetică sau hrană suplimentară animalelor bolnave sau epuizate.

8.8.13. Nu este permis hrănirea pisicilor cu alimente pentru câini și viceversa.

8.8.14. În scopul planificării achiziționării hranei și asigurării controlului consumului acesteia sunt folosite formulare care sunt completate lunar și prezentate SGPA (pe numele șefului instituției) cel târziu în prima zi a lunii imediat următoare.

8.9. Norme de întreținere și de curățare în cadrul azilului

8.9.1. Lista echipamentelor, instrumentelor și a agenților de curățare folosiți la curățare și dezinfectare este stabilită în baza ordinului aprobat de către punctele pentru deținere temporară, în modul stabilit. Nu se admite folosirea acelorași echipamente și mijloace igienice pentru curățarea blocurilor pentru deținerea animalelor, izolator sau blocurile de carantină, precum și alte spații. Pentru a se evita astfel de situații, inventarul și echipamentul trebuie marcat în mod corespunzător.

8.9.2. Utilizarea aceluiași inventar și a produselor de curățare în blocuri pentru întreținerea animalelor, blocuri de carantină, izolator și în alte încăperi nu este permisă. Pentru aceasta, inventarul și produsele de curățare trebuie să fie etichetate corespunzător

8.9.3. Toate spațiile, volierele, boxele (cuștile) în care sunt ținute animale trebuie curățate și dezinfectate zilnic.

8.9.4. Castroanele pentru mâncare, cele pentru apă și așternuturile trebuie dezinfectate cel puțin o dată pe săptămână.

8.9.5. Se interzice curățarea și dezinfectarea cuștilor, așternuturilor sau a castroanelor direct în secțiile în care sunt ținute animalele.

8.9.6. Igienizarea generală (curățarea, spălarea, dezinfectarea) a tuturor spațiilor, inclusiv a volierelor și spațiilor gospodărești, trebuie efectuată cel puțin o dată pe lună.

8.9.7. După încheierea perioadei de întreținere, în blocul de carantină sau izolator, fiecare boxă eliberată va fi supusă dezinfecției obligatorii.

8.9.8. Curățenia zilnică și dezinfectarea planificată a spațiilor în care sunt ținute animalele se efectuează în conformitate cu normele sanitare veterinare.

8.9.9. Fiecare spațiu, volieră, boxă (cușcă) pentru ținerea animalelor trebuie să fie curățat și dezinfectat înainte ca în aceasta să fie plasat un alt animal.

8.9.10. În timpul curățării spațiilor se va evita contactul animalelor cu apa și dezinfectanții. În cazul în care nu e posibilă prevenirea contactului, animalul urmează a fi repartizat într-un alt volier pe parcursul efectuării curățenici.

8.9.11. Condițiile de colectare, stocare, evacuare (utilizare) a deșeurilor menajere solide și a celor biologice în azil se stabilesc în conformitate cu cerințele organelor de control sanitar epidemiologic și veterinar. Evacuarea și utilizarea deșeurilor menajere solide și a deșeurilor biologice este asigurată de organizațiile specializate, pe bază unui contract.

8.9.12. Containerul pentru evacuarea (utilizarea) deșeurilor nu trebuie să fie supraîncărcat. Evacuarea deșeurilor se va efectua cel puțin de 3 ori pe săptămână.

8.10. Controlul veterinar în punctul pentru deținere temporară

8.10.1. Se interzice privarea de ajutor medical veterinar a animalelor bolnave sau rănite pe durata aflării acestora în punctul pentru deținere temporară.

8.10.2. În momentul plasării animalului în punctul pentru deținere temporară, după examinarea inițială și înregistrarea animalului, medicul veterinar efectuează:

- identificarea animalelor bolnave și rănite;
- plasarea în carantină a animalelor bolnave și informarea imediată a Serviciului Veterinar din municipiul Chișinău privind toate cazurile de boli contagioase sau infecțioase (rabie);
- proceduri terapeutice și de profilaxie;
- stabilirea dietelor și regimurilor alimentare ale animalului, cântărirea.

8.10.3. Medicul veterinar este obligat:

- să inspecteze zilnic teritoriul și să verifice gradul de respectare a normelor sanitar veterinare în punctul pentru deținere temporară;
- să inspecteze zilnic animalele și să controleze starea animalelor în punctul pentru deținere temporară.

8.10.4. Orice procedură medicală la care a fost supus animalul trebuie înregistrată de către medicul veterinar în documentele corespunzătoare.

8.10.5. În cazul absenței temporare a medicului veterinar la punctul pentru deținere temporară, examinarea animalelor se asigură de către asistentul medicului veterinar.

8.10.6. Fiecare angajat al punctului pentru deținere temporară va primi instrucțiunile de rigoare pentru recunoașterea semnelor de boală a animalelor și atenționarea medicului veterinar asupra acestui fapt.

9. Sterilizarea animalelor.

9.1. Animalele fără supraveghere și fără stăpân care se află în punctul pentru deținere temporară trebuie să fie sterilizate (castrate) obligatoriu în cazurile în care:

- sunt transmise cu drept de proprietate unui nou proprietar;
- sunt transmise fostului proprietar, cu excepția situației descrise la punctul 9.2;
- sunt transmise la un azil;
- sunt returnate în habitatul lor conform programului „Capturare -- Sterilizare -- Eliberare”;
- este prelungită perioada de deținere a animalului.

9.2. Animalele de rasă care sunt returnate fostului proprietar din punctul pentru deținere temporară, nu vor fi supuse sterilizării (castrării).

9.3. Se va asigura în mod prioritar sterilizarea femelelor luate în custodie sau solicitate înapoi de proprietari din punctul pentru deținere temporară.

9.4. Până la sterilizarea animalului, medicul veterinar desfășoară examinarea clinică a animalului pentru a determina condițiile în care este posibilă sterilizarea.

9.5. Se interzice sterilizarea (castrarea) animalelor a căror stare de sănătate nu permite desfășurarea unei asemenea intervenții chirurgicale.

9.6. Temeiurile medicale pentru nesterilizarea (necăstrare), trebuie să fie indicate de către medicul veterinar în Fișa de evidență a animalului, în baza de date a animalelor cu proprietar și în Registrul de evidență a animalelor fără supraveghere și fără stăpân primite la centrul de sterilizare.

9.7. Sterilizarea (castrarea) animalelor se face prin ovariohisterctomie pentru femele și orhiectomie pentru masculi.

9.8. Se interzice comportamentul dur și abuziv față de animale în timpul sterilizării.

9.9 După sterilizarea animalelor se întocmește Actul de sterilizare și îngrijire a animalelor în secția staționară a centrului de sterilizare.

9.10 Informația conform Actului de sterilizare și îngrijire a animalelor în secția staționară a centrului de sterilizare se introduce în baza de date a animalelor cu stăpân.

9.11 În timpul perioadei de întreținere a animalului după sterilizare, medicul veterinar trebuie să efectueze o examinare medicală zilnică a animalului.

9.12. În perioada de îngrijire post-operatorie, după sterilizare (după castrare), în caz de necesitate animalului i se va acorda ajutor veterinar imediat.

9.13. Perioada de reabilitare post-operatorie, după sterilizare va fi plătită din contul bugetului municipiului și nu va depăși 10 zile.

10. Eutanasierea, Înhumarea și eliminarea cadavrelor animalelor.

10.1. În cazul în care este necesară încetarea durerilor fizice insuportabile a animalelor neviabile, dacă există o boală incurabilă care a fost diagnosticată de un specialist în domeniul medicinei veterinare sau consecințe incurabile a traumatismului acut, incompatibile cu viața, de asemenea în cazul diagnosticării sigure a rabiei, după 15 zile de carantină - confirmată a rabiei se efectuează eutanasierea. Procedura respectivă trebuie să fie efectuată de către medicul veterinar, care trebuie să argumenteze decizia. Pentru eutanasiere trebuie să fie folosite medicamentele și anestezia care sunt permise de regulament și care vor garanta moartea rapidă și fără durere.

10.2. Se interzice eutanasierea animalelor din alte motive decât cele descrise în punctul 10.1.

10.3 Decizia privind eutanasierea se emite pentru fiecare animal separat.

10.4 Decizia privind eutanasierea este luată de un medic veterinar din centrul de întreținere temporară.

10.5. În cazul în care animalul găsit are semne de proprietate și trece prin dureri insuportabile care nu pot fi înlăturate altfel, animalul poate fi eutanasiat doar cu acordul stăpânului, sau, dacă stăpânul nu este găsit în decurs de 24 ore din momentul înregistrării animalului în punctul pentru deținere temporară, decizia cu privire la eutanasiere se ia de către reprezentantul SGPA împreună cu medicul veterinar.

10.6. Eutanasierea animalelor care au mușcat oameni și care sunt suspectate de rabie este interzisă până la expirarea termenului de 14 zile. Astfel de animale trebuie să fie plasate în carantină unde vor fi examinate de către veterinar. Dacă diagnosticul de rabie se confirmă, medicul veterinar va lua decizia cu privire la eutanasierea animalului.

10.7. Procedura de eutanasiere trebuie să înceapă cu anestezie generală profundă, după care va urma etapa care rezultă cu decesul obligatoriu. Se interzice provocarea morții animalului în stare conștientă.

10.8. Se interzic următoarele metode de provocare a morții:

- înecare, asfixiere, otrăvire;
- injecții dureroase, utilizarea substanțelor relaxante în scopul eutanasiei, otrăvirea;
- supraîncălzirea, utilizarea curentului electric, obstrucționarea respirației;
- alte metode de provocare a morții însoțite de cruzime.

10.9. Eutanasia animalelor poate fi efectuată doar de către medicii veterinari, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova.

10.10. Metoda optimă de eutanasiere, acceptată în practica internațională, o reprezintă injecțiile cu substanțe din grupul barbituratelor.

10.11. Procedura recomandată pentru eutanasiere

Injecția tiopentalului de sodiu (hexenal):

1. Doza letală pentru câini:

- tiopental de sodiu (concentrația 2,5%) - 120-150 mg/kg intramuscular sau 30-45mg/kg intravenos;
- hexenal (concentrația 2,5%) - 90 mg/kg intravenos.

2. Doza letală pentru pisici:

- tiopental de sodiu (concentrația 2,5-5%) - 90-120 mg/kg intramuscular sau 60-45 mg/kg intravenos;
- hexenal (concentrația 2,5-5%) - 300-360mg/kg intramuscular, 30-120 mg/kg intravenos.

10.12. Se admite utilizarea altor preparate recomandate de Agenția de siguranță a alimentelor agreeate cu organizațiile pentru protecția animalelor. Acordul în acest sens va fi obținut de la cel puțin 3 organizații pentru protecția animalelor.

10.13. Acele pentru eutanasiere trebuie să fie bine ascuțite și dimensiunea acestora trebuie să corespundă dimensiunii animalului.

10.14. În scopul tratării umane a animalului, trebuie să se aplice metoda cea mai puțin traumatizantă de introducere a preparatelor, luând în considerare dimensiunile animalului precum și caracteristicile anatomice și fiziologice ale acestuia.

10.15. Eutanasierea trebuie să fie efectuată de medicul veterinar într-o încăpere special amenajată, în care nu au acces persoane terțe. În cazuri excepționale, se permite accesul persoanelor terțe.

10.16. La efectuarea eutanasiei, pe lângă medicul veterinar, e necesară prezența reprezentantului Solicitantului. În cadrul procedurii de eutanasiere pot participa

reprezentanți ai organizațiilor obștești pentru protecția animalelor (la exprimarea dorinței lor).

10.17. În spațiul în care sunt desfășurate procedurile de eutanasiere a animalelor, trebuie să fie instalate mai multe camere de supraveghere. E obligatorie instalarea a două camere de supraveghere: una amplasată deasupra mesei pe care se prepară anestezicul și a doua cameră care fixează întreaga imagine a sălii de proceduri.

Înregistrările video ale acestor camere trebuie să fie păstrate timp de 1 an.

10.18. Este interzisă efectuarea eutanasiei animalelor în prezența altor animale.

10.19. Medicul veterinar care efectuează eutanasierea trebuie să fixeze începerea morții clinice a animalului.

10.20. Începerea morții clinice se constată în cazul absenței respirației și a activității cardiace.

10.21. Eliminarea cadavrului este permisă numai după constatarea rigidității cadaverice. După efectuarea eutanasiei este necesară curățarea și dezinfectarea spațiilor.

10.22. După efectuarea eutanasiei animalului, va fi întocmit Actul de deces al animalului fără supraveghere și fără stăpân.

10.23. Cazurile de eutanasiere a animalelor sunt înscrise în Registrul de evidență a eutanasiei animalelor.

10.24. Dacă locul înmormântării nu se află lângă teritoriul punctului de deținere temporară, atunci Contractorul responsabil de deținerea animalelor trebuie să asigure depozitarea cadavrelor animalelor și a altor deșeuri biologice în congelatoare speciale și plasate în pungi de plastic, până în momentul când sunt preluate de către serviciul special pentru evacuarea cadavrelor.

10.25. Utilizarea deșeurilor biologice din punctele pentru deținere temporară se efectuează în conformitate cu prevederile legislației veterinare a Republicii Moldova.

10.26. În punctele pentru deținere temporară se va asigura evidența cadavrelor animalelor, moarte în timpul operațiunilor de capturare sau deținere, sau prin eutanasiere, inclusiv cu menționarea datei de transmitere a cadavrelor organizației care se ocupă cu eliminarea cadavrelor, denumirea organizațiilor și persoanelor care au efectuat aceste lucrări. În mod alternativ, dacă înhumarea sau eliminarea cadavrelor a fost efectuată de către Contractor, se indică data, locul de înhumare al cadavrelor și datele (numele, prenume) persoanelor care au efectuat înhumarea.

11. Adoptarea animalului de către un nou stăpân

11.1. Dispoziții generale

11.1.1. Adoptarea unui animal de către o persoană fizică sau juridică are loc doar după completarea de către acestea a formularului de restituire/adopecie.

11.1.2. Formularul de restituire/adopecie este adresat SGPA și poate fi depus imediat ce animalul a ajuns la punctul pentru deținere temporară.

11.1.3. Animalele pot fi adoptate de la punctele pentru deținere temporară doar după ce medicul veterinar a efectuat următoarelor proceduri obligatorii:

- controlul medical veterinar al animalului;
- tratamentul de deparazitare generală al animalului;
- vaccinarea animalului împotriva rabiei;
- sterilizarea (castrarea) animalului;
- îngrijirea post-operatorie a animalului;
- marcarea electronică a animalului cu introducerea microcipului sub piele;
- înregistrarea animalului în baza de date a animalelor cu stăpân și eliberarea unui pașaport pentru animale de companie, în care sunt indicate toate datele relevante, inclusiv cele privind vaccinarea și sterilizare (castrarea) animalului.

11.1.4. În cazul în care în momentul adoptării animalului de către un nou stăpân animalul a fost deja sterilizat, vaccinat împotriva rabiei și microcipat – procedurile respective nu se repetă.

11.1.5. Animalul este transmis în grija noului său stăpân în conformitate cu Acordul privind transmiterea animalului în proprietate (în custodie).

11.1.6. Accesul în punctul pentru deținere temporară a persoanelor care doresc să-și recupereze sau să adopte un animal este permis de luni până vineri, între orele 12.00 - 17.00.

11.1.7. Accesul în punctul pentru deținere temporară a persoanelor care doresc să recupereze sau să adopte un animal are loc între orele specificate mai sus, conform regulamentului de ordine interioară, privind vizitarea punctului pentru deținere temporară, aprobat de către SGPA (șeful instituției) și publicate pe pagina de internet a SGPA.

11.1.8. Recuperarea și adopția animalelor după înregistrare în punctul pentru deținere temporară poate fi efectuată pe toată perioada aflării animalelor în acesta.

11.1.9. Pe durata primelor 7 zile lucrătoare de la data înregistrării, doar proprietarii își pot recupera animalele.

11.1.10. Transmiterea animalelor capturate unui nou stăpân poate fi efectuată doar după expirarea celor 7 zile lucrătoare din momentul înregistrării animalului la punctul pentru deținere temporară.

11.1.11. În cazul în care după adopția unui animal de la punctul pentru deținere temporară se va găsi fostul stăpân și acesta va dori să-și recupereze animalul, noul stăpân este obligat să cedeze animalul fostului stăpân.

11.1.12. În cazul în care stăpânul animalului a semnat anterior refuzul de întreținere a animalului și acesta a fost ulterior adoptat, noul stăpân are dreptul să decidă dacă va întoarce sau nu animalul.

11.1.13. Animalele capturate sau primite la punctul pentru deținere temporară în alt mod, nu vor fi vândute sau transmise în posesie persoanelor fizice și juridice pentru ca acestea să fie folosite în experimente medicale sau experimente de altă natură, să participe în lupte cu alte animale, să fie folosite ca hrană pentru alte animale, să fie utilizate la fabricarea unor produse sau oricare alte acțiuni care contravin valorilor și normelor morale universale.

11.2. Căutarea noilor proprietari

11.2.1. În scopul identificării unor noi proprietari pentru animale, Contractorul care se ocupă de întreținerea animalelor în punctele temporare de deținere, SGPA, poate atrage voluntari și organizații pentru protecția animalelor.

În scopul identificării proprietarului, se recomandă următoarele acțiuni:

- plasarea anunțurilor despre animale în mijloacele de informare în masă (ziare, radio, TV);
- plasarea pe paginile de internet ale SGPA, organizațiilor pentru protecția animalelor, precum și pe paginile de internet, blogurile voluntarilor, informațiilor cu privire la animale și pozele acestora;
- plasarea anunțurilor despre animale pe standuri, panouri informaționale și alte mijloace exterioare de publicitate din oraș.

11.3. Luarea animalului în custodie

11.3.1 Persoanele fizice pot lua gratis în custodie din punctul pentru deținere temporară un animal pe an, organizațiile nonguvernamentale pot lua gratis în custodie din punctul pentru deținere temporară 100 de animale pe an. Pentru fiecare animal luat suplimentar în custodie, se va plăti o taxă în mărimea stabilită de Primăria municipiului Chișinău. Achitarea taxei se face de către noul proprietar în favoarea Contractorului, care se ocupă de întreținerea animalelor în punctul pentru deținere temporară.

11.3.2 Reprezentantul SGPA verifică în baza de date a animalelor cu proprietar, informația cu privire la persoana care vrea să ia un animal în custodie pentru a vedea dacă persoana dată mai deține animale.

11.3.3 Anterior transmiterii animalului în custodie noului proprietar, reprezentantul SGPA va informa noii proprietari cu privire la regulile de deținere a animalelor de companie în municipiul Chișinău.

11.3.4 În caz că animalul va fi ținut în spațiu liber de noul proprietar, persoană fizică, care dorește să ia animalul în custodie, trebuie să ofere reprezentantului SGPA dovada deținerii imobilului sau a teritoriului deținut cu drept de proprietate care va permite

asigurarea condițiilor necesare pentru deținerea câinelui în aer liber, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la deținerea animalelor de companie în municipiul Chișinău.

11.3.5 Persoanele fizice pot lua animalul în custodie din punctul pentru deținere temporară cu respectarea următoarelor condiții:

1. are vârsta de cel puțin 18 ani;
2. prezintă buletinul de identitate în original sau copia acestuia;
3. întocmește și semnează Actul de recuperare și Acordul de transmitere a animalului în proprietate (în custodie);
4. prezintă informație cu privire la numărul de animale ce se află în proprietate, la ziua adopției;
5. prezintă acordul scris al vecinilor dacă până la adopție proprietarul are:
  - a) 3 sau mai mulți câini;
  - b) 5 sau mai multe pisici.

11.3.6 Azilurile pot lua animale în custodie din punctele pentru deținere temporară cu respectarea următoarelor condiții:

1. completează Formularul de adopție și Acordul de transmitere a animalului în proprietate (în custodie);
2. prezintă originalul sau copia Certificatului de înregistrare;
3. prezintă documentul ce stabilește numărul de animale ce poate fi deținut de azil;
4. prezintă dovezi cu privire la disponibilitatea spațiului liber pentru deținerea animalelor suplimentare;
5. prezintă contractul de arendă a teritoriului sau documentele ce atestă dreptul de proprietate asupra terenului pe care vor fi deținute animalele;
6. prezintă ștampila organizației.

11.3.7 Persoanele juridice pot lua în custodie animale din punctul pentru deținere temporară cu respectarea următoarelor condiții:

1. completează Formularul de adopție și Acordul de transmitere a animalului în proprietate (în custodie);
2. prezintă originalul sau copia Certificatului de înregistrare;
3. prezintă dovezi cu privire la disponibilitatea spațiului liber pentru deținerea animalelor suplimentare;
4. prezintă contractul de arendă a teritoriului sau documentele ce atestă dreptul de proprietate asupra terenului pe care vor fi deținute animalele;
5. prezintă ștampila organizației.

11.3.8 Reprezentantul SGPA are următoarele obligații în punctul pentru deținere temporară:

- să urmărească dacă returnarea animalului către fostul proprietar și luarea animalului în custodie din punctul pentru deținere temporară se desfășoară în conformitate cu condițiile prevăzute în prezentul Regulament;
- să primească și să examineze toate documentele necesare de la persoanele care vor să-și returneze animalul sau să-l ia în custodie;
- să întocmească și să semneze actul de predare-primire.

11.3.9 Acesta are dreptul să refuze cererea pentru adopție din următoarele motive:

- noul proprietar nu dispune de condițiile corespunzătoare pentru deținerea animalului;
- nu au fost prezentate toate documentele necesare;
- există mărturii cu privire la faptul că persoana respectivă sau azilul a dat dovadă de comportament crud față de animale în trecut și nu a respectat normele sanitare veterinare de întreținere a animalelor;
- nerespectarea prevederilor contractuale, în cazul animalelor luate anterior în custodie din punctul pentru deținere temporară.

11.3.10 Temeiul de refuz al adopției, cu argumentarea corespunzătoare, urmează a fi înscris în Formularul de adopție de către reprezentantul SGPA.

12 Programul “Capturare – Sterilizare – Eliberare”

12.1. După punctul de deținere temporară, animalul este întors în mediul lui de trai.

12.2. Dacă există o persoană care acceptă să aibă grijă de animalele fără adăpost, acesta poate fi numit curatorul animalului (animalelor) dat (e).

12.3. Curatorul animalelor este scutit de plata impozitelor pe câini și are reducere la sterilizarea sau vaccinarea acestor animale, furnizată și stabilită anual de către Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie.

12.4. Animalul este eliberat în habitatul său, în locul din care a fost capturat, respectând următoarele condiții:

1. animalul nu este agresiv și nu reprezintă un pericol pentru societate;
2. animalul nu este bolnav de rabie;
3. a fost tratat de boli infecțioase sau răni, traume, fracturi și alte afecțiuni temporare;
4. a fost sterilizat, deparazitat, vaccinat contra rabiei, i s-a aplicat microcipul și a fost inclus în Registrul/Baza de date a animalelor fără supraveghere și fără adăpost în custodie - înregistrarea datelor corespunzătoare despre locul eliberării și datelor cu privire la curator;
5. animalele sunt eliberate în habitat, în locul de unde au fost capturate, cu excepția terenurilor de joacă pentru copii, terenurilor sportive, piețelor, teritoriilor instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale și celor destinate alimentației publice;

6. tuturor câinilor li se aplică un marcaj/crotalieră la ureche de format unic, pe care este aplicat numărul de ordine al marcajului și denumirea organizației care a aplicat-o;
7. curatorul confirmă în formă scrisă că își asumă responsabilitatea de a hrăni, de a asigura cu apă, de a vaccina anual animalul cu vaccinele corespunzătoare, etc.

12.5. Luarea în custodie a animalului din punctul pentru deținere temporară prin Programul „Capturare – Sterilizare – Eliberare” se desfășoară cu respectarea următoarelor condiții:

6. curatorul are vârsta de cel puțin 18 ani;
7. curatorul prezintă actul de identitate în original și o copie;
8. întocmirea declarației cu privire la obligațiile curatorului.

12.6. Persoanele care doresc să devină curatori de animale, pot să depună o cerere pe numele SGPA.

12.7. Persoana fizică sau juridică poate deveni curator al programului Capturare-Sterilizarea-Eliberare dacă a luat responsabilitatea pentru întreținerea a 5 animale sau mai multe (pisică sau căței), dacă se întretin în condiții casnice sau un număr nelimitat, dacă animalele se află pe stradă sau pe teritoriul unor întreprinderi.

12.8. Returnarea animalului la locul prinderii/în habitatul său se face în temeiul actului de returnare a animalului în habitat.

12.9. Returnarea animalului în habitatul său se face de către Contractor, în baza ordinului primit de la SGPA.

12.10. Returnarea animalelor în habitatul lor, unde au fost capturate, se poate face de către organizația pentru protecția animalelor cu care SGPA a încheiat contracte de colaborare, sau de către persoane fizice, după caz.

13. Colectarea cadavrelor de animale

13.1. Cererea pentru colectare a cadavrelor de animale este transmisă de către persoane fizice sau juridice către Solicitant prin telefon, cu un mesaj cu toate datele (adresa locului cadavrului, tipul animalului, numele apelantului, telefonul de contact) necesare pentru a completa formularul acestei cereri.

13.2. Cererea pentru colectarea cadavrelor de animale este examinată de către Solicitant imediat după primirea acesteia. Solicitantul întocmește ordinul pentru colectarea cadavrelor, pe care îl transmite Contractorului prin e-mail. Totodată, Solicitantul îi comunică Solicitantului Contractorului prin telefon despre ordinele expediate, cu transmiterea ulterioară a originalelor în termen de 5 zile. Evidența ordinelor pentru colectarea cadavrelor se ține în Registrul ordinelor pentru colectarea cadavrelor de animale.

13.3. Pentru a preveni răspândirea bolilor și a infecțiilor, Contractorul are obligația să execute ordinele de colectare a cadavrelor de animale fără întârziere, în ziua primirii ordinului. Imediat după transportarea cadavrului, mașina se dezinfectează.

13.4. Reprezentantul echipei pentru capturare al Contractorului care execută ordinul pentru colectarea cadavrelor animalelor, are obligația să fotografieze animalul în locul unde a fost găsit acesta, să întocmească actul de colectare a cadavrelor de animale. În actul respectiv va fi indicat:

- numele și prenumele angajatului care a colectat cadavrul;
- data colectării;
- adresa unde a fost găsit animalul mort;
- descrierea animalului;
- data și adresa unde a fost predat cadavrul animalului (laborator, cimitir, loc de incinerare etc.).

Actul de colectare a cadavrelor de animale și fotografiile respective ale cadavrului animalului sunt transmise Solicitantului.

13.5. Contractorului și echipei acestuia, care colectează cadavrele animalelor li se interzice:

- să se deplaseze la chemare fără să dețină ordinul privind colectarea cadavrelor de animale;
- să colecteze cadavrul oricărui alt animal, dacă acesta nu este specificat în ordinul pentru colectarea cadavrelor de animale;
- să accepte cereri directe, de la persoane fizice și juridice, pentru colectarea cadavrelor de animale;
- să-și însușească cadavrul oricărui animal și să-l vândă oricărei persoane fizice sau juridice.

13.6. Mijlocul de transport special destinat transportării cadavrelor animalelor va fi dotat cu sistem de urmărire GPS pentru a urmări itinerarul mijlocului de transport în timpul schimbului de lucru, în scopul colectării cadavrelor animalelor. Informațiile despre itinerarele de deplasare a mijloacelor de transport speciale în timpul schimbului de lucru pentru colectarea cadavrelor animalelor sunt de interes public - accesibile și deschise: va fi accesibilă Solicitantului, organizațiilor publice pentru protecția animalelor, oricărui cetățean și vor fi publicate pe pagina de internet a Solicitantului.

14. Accesul în punctul de deținere temporară

14.1. Funcționarii responsabili din cadrul punctului pentru deținere temporară sunt obligați:

- să organizeze programul de acces în aziluri a voluntarilor și reprezentanților organizațiilor pentru protecția animalelor în baza buletinului de identitate al

cetățeanului Republicii Moldova, cu înscrierea într-un registru special al tuturor vizitatorilor și datele acestora;

- să elaboreze și să prezinte SGPA pentru aprobare programul de lucru și orarul vizitelor azilului de către voluntari și reprezentanții organizațiilor pentru protecția animalelor pentru activități de voluntariat (îngrijirea animalelor în punctele pentru deținere temporară, precum și socializarea lor, identificarea foștilor proprietari sau noilor proprietari etc.) ;
- să stabilească lista alimentelor interzise și recomandate pentru animale;
- să efectueze un instructaj primar, zilnic pentru voluntarii din azil.

14.2. Intrarea pe teritoriul punctului pentru deținere temporară este permisă voluntarilor după ce s-au familiarizat cu regulile de vizitare a punctului pentru deținere temporară, cu prevederile Regulamentului cu privire la drepturile și responsabilitățile voluntarilor în punctul pentru deținere temporară, elaborat și aprobat de SGPA, deținând permisul (pentru o singură intrare sau permanent) emis de către funcționarii responsabili din cadrul punctului pentru deținere temporară.

14.3. Pentru obținerea permisului pentru o singură intrare sau permanent, voluntarul va întocmi o cerere către punctul pentru deținere temporară.

14.4. În punctul pentru deținere temporară sunt admiși:

- toți cetățenii care doresc să viziteze punctul pentru deținere temporară;
- voluntarii care ajută la întreținerea și reabilitarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân;
- reprezentanți ai organizațiilor obștești, fundațiilor de caritate.

Se permite vizita voluntarilor la punctul de deținere temporară de la ora 08:30 până la 17:00

14.5. În azil este interzis accesul:

- minorilor sub 16 ani neînsoțiți de un adult;
- persoanelor în stare de ebrietate sau care sunt sub influența substanțelor psihotropice;
- persoanelor agresive sau cu comportament inadecvat.

15. Monitorizarea activităților Contractorului privind gestionarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân

15.1. Monitorizarea activității Contractorilor responsabili de capturarea, transportarea, sterilizarea (castrarea), deținerea animalelor fără adăpost și stăpân sunt efectuate de:

- reprezentanții Serviciului de Gestiunea și Protecția Animalelor;
- consilierii municipali;
- reprezentantul Agenției naționale pentru siguranța alimentelor;
- organizațiile pentru protecția animalelor.

15.2. Contractorii responsabili de capturarea, transportarea, sterilizarea (castrarea), deținerea animalelor fără supraveghere și fără stăpân sunt obligate, în cazul inspecțiilor programate și inopinate, să prezinte, conform prevederilor punctului 15.1, toate actele referitoare la animale, precum și toate animalele vii sau cadavrele. Persoanele care efectuează controlul, au dreptul de a inspecta toate spațiile în care se află animalele sau cadavrele, precum și de a ridica cadavrele de animale pentru efectuarea expertizei.

15.3. În cazul în care animalele fără supraveghere sunt transmise unui azil sau unui nou proprietar, aceștia trebuie să prezinte la cerere animalul persoanelor și organizațiilor enumerate la punctul 15.1., care efectuează controlul Contractorilor.

15.4. În punctele pentru deținere temporară vor fi instalate în mod obligatoriu camere de supraveghere, astfel încât să fie posibilă în mod clar vizualizarea:

1. accesului și intrărilor în punctul pentru deținere temporară;
2. descărcarea animalelor din mijlocul de transport special urmare a acțiunilor de capturare;
3. spațiile de îngrijire a animalelor;
4. teritoriul punctului pentru deținere temporară.

15.5. Pe teritoriul punctului pentru deținere temporară va fi stabilit cu marcaj special locul de parcare (pot fi câteva locuri) pentru mijlocul de transport special al animalelor. Descărcarea animalelor din mijlocul de transport special pentru transportul animalelor capturate are loc numai atunci când acesta staționează în acest loc de parcare și camerele de supraveghere pot fixa clar imaginile de descărcare a animalelor.

15.6. Toate conversațiile telefonice ale Contractorului și Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie (în cazul în care acestea sunt organizații diferite) referitoare la împuternicirile pentru gestionarea animalelor fără supraveghere și fără adăpost trebuie să fie înregistrate (audio). Aceste înregistrări trebuie păstrate pentru o perioadă de cel puțin 1 an.

15.7. Camerele de supraveghere, menționate la punctele 15.4. și 10.20, trebuie să înregistreze în regim de 24 de ore. Înregistrările sunt stocate în punctele pentru deținere temporară timp de 1 an.

15.8. Înregistrările camerelor de supraveghere, menționate la punctul 15.4, trebuie să fie puse la dispoziția celor care inspectează, menționați la punctul 12.1, în cursul controalelor oficiale și la cererea acestora.

15.9. Înregistrările camerelor de supraveghere menționate la punctele 15.4. și 10.20, trebuie să fie disponibile în regim on-line reprezentanților Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie.

15.10. În cazul în care persoanele fizice sau juridice vor solicita instalarea de camere suplimentare de supraveghere pentru transmitere on-line în spațiile pentru deținerea animalelor, cu acoperirea costurilor necesare pentru achiziția, instalarea, funcționarea

utilajului corespunzător din propriile resurse – Serviciul Gestiunea Animalelor de Companie poate permite asemenea acțiuni.

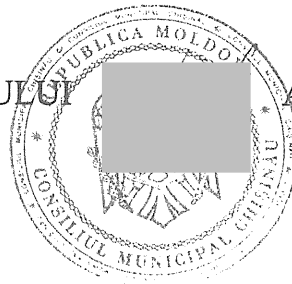
16. DISPOZIȚII FINALE

16.1. Prezentul Regulament este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice ale municipiului Chișinău și oaspeții lui.

16.2. Prezentul Regulament este adoptat prin decizia Consiliului Municipal, după organizarea unor dezbateri publice.

16.3. Regulamentul poate fi modificat în cazul apariției unor noi circumstanțe semnificative, în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional.

SECRETAR INTERIMAR AL CONSILIULUI

Alexandra MOȚPAN

